

Nr 5

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1961/62 under femte huvudtiteln, avseende anslagen inom socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Socialdepartementet m. m.

1:o) **Socialdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under femte huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialdepartementet, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Socialdepartementet: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 590 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 400 800 kronor.

Departementschefen förordar i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor att en tjänst som förste kanslissekreterare i Ao 23 utbytes mot en byrådirektörstjänst i Ao 26 och att en kontoristtjänst i Ao 9 ombildas till kansliskrivartjänst i Ao 10. I samband därmed föreslås en extra tjänst i Ag 10 skola indras. Vidare anses ett förordnande att bestrida på regeringsrättssekreterare ankommande göromål böra omändras till en tjänst som regeringsrättssekreterare i Ae 26.

De automatiska utgiftsökningarna under anslaget uppskattas till, avrundat, 183 000 kronor.

Anslaget anses sammanlagt böra ökas med 189 200 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmälda förslag om vissa tjänsteförändringar.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialdepartementet, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	51 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	617 000
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	295 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	313 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	294 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	20 000
Summa kronor 1 590 000;	

c) till *Socialdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 590 000 kronor.

2:o) *Socialdepartementet*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2 och 3), vilket innebär en med 32 500 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 103 000 kronor.

3:o) *Socialattachéer*. Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 3) föreslagit riksdagen att till *Socialattachéer* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 245 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 230 000 kronor.

Kungl. Maj:t har för tiden fr. o. m. den 1 februari 1960 tills vidare intill utgången av år 1962 förordnat två socialattachéer för tjänstgöring vid beskickningarna i Washington och London.

Departementschefen förordar att anslaget för nästa budgetår på grund av automatiska utgiftsförändringar höjes med 15 000 kronor och uppföres med 245 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Birke* och *Sveningsson* (I: 336) och den andra inom andra kamma-

ren av herr *Edlund m. fl.* (II: 399), har — såvitt nu är i fråga — hemställt, att riksdagen måtte avslå förslaget om ett anslag för budgetåret 1961/62 till Socialattachéer av 245 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 399.

Utskottet. Befattningarna som socialattaché tillkom genom beslut av 1959 års riksdag. Utskottet, som inte kan finna de i motionerna anförda skälen för en indragning av dessa befattningar bärande, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 336 och II: 399, såvitt nu är i fråga, till *Socialattachéer* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 245 000 kronor.

4:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 3), vilket innebär en ökning av anslaget med 150 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

5:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 4), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Socialstyrelsen, arbetsdomstolen m. m.

6:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, s. 5—13) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Socialstyrelsen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 436 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 909 200 kronor.

Statens organisationsnämnd har av Kungl. Maj:t erhållit i uppdrag att företa organisationsundersökningar inom socialstyrelsens nykterhetsvårdsbyrå och skolbyrå. I fråga om nykterhetsvårdsbyrån har nämnden numera redovisat sin undersökning. Nämnden har därvid föreslagit, att byrån under byråchefen organiseras på fyra sektioner. Departementschefen finner denna

organisation i stort sett lämplig och tillstyrker, att densamma lägges till grund för beräkningen av personalbehovet.

I likhet med organisationsnämnden finner departementschefen det synnerligen angeläget, att socialstyrelsen kan erhålla ökad tillgång till medicinsk och psykologisk sakkunskap och föreslår att ytterligare 9 000 kronor beräknas för medicinsk expertis. I fråga om psykologisk sakkunskap föreslås, att en tjänst som psykolog i Ae 24 inrättas. Härigenom torde socialstyrelsens möjligheter att ägna sig åt bl. a. de utomordentligt viktiga frågorna om utformningen av vården på vårdanstalterna för alkoholmissbrukare förbättras. Den föreslagna befattningen bör kunna utnyttjas även för att utöka skolbyråns tillgång till psykologisk sakkunskap. För innehav av tjänsten anses böra uppställas krav på avlagd licentiatexamen.

I anslutning till organisationsnämndens förslag till personalorganisation för nykterhetsvårdsbyrån förordas vidare, att två tjänster som förste byråsekreterare i Ae 23 inrättas, varvid samtidigt två tjänster i Ae 21 bör dras in. För personalorganisationen i övrigt innebär nämndens förslag en minskning med nio tjänster medan socialstyrelsen ansett en ökning med tre tjänster erforderlig. I avvaktan på ställningstagande till de förslag som kan komma att avges av nykterhetsvårdsutredningen samt närmare erfarenhet av den nya organisationen utgår departementschefen från att någon ytterligare personalförändring inte nu göres.

Beträffande skolbyrån anses liksom för innevarande budgetår ett belopp för tillfällig personalförstärkning böra inräknas under anslaget. Härför beräknas 30 000 kronor som bör stå till Kungl. Maj:ts förfogande.

För en expert i zigenarfrågor förordas en medelsanvisning av 2 000 kronor. Vidare föreslås medelsanvisning med ytterligare 2 500 kronor för ersättningar till arkitekter. Därjämte beräknas 1 200 kronor för arvode till organisationsföredragande. Tjänsten som hemhjälpkonsulent i Ae 23 bör ordinariesättas och tjänstetiteln ändras till konsulent. En amanuensstjänst på lagbyrån föreslås utbytt mot en kanslisttjänst. Vidare bör en i personalförteckningen upptagen byrånspektörstjänst i Ao 21 utbytas mot en förste byråsekreterartjänst i samma lönegrad samt tre byråsekreterartjänster i Ao 19 och en aktuarietjänst i samma lönegrad uppföras på övergångsstat. Antalet ordinarie kontorsbiträden ökas med två.

För automatiska förändringar beräknas en ökning med, avrundat, 481 000 kronor.

Anslaget uppräknas med 526 800 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 3 nämnda likalydande motionerna I: 336 och II: 399, i vilka — såvitt avser förevarande anslag — hemställts, att riksdagen måtte

a) fastställa följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 714 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	40 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 475 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	998 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i> ..	67 000

Summa kronor 4 294 500;

b) till Socialstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 294 500 kronor;

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Rimmerfors* och *Eskel* väckt motion (II: 517), vari föreslagits, att den i statsverkspropositionen föreslagna tjänsten som psykolog i Ae 24 hos socialstyrelsen i sin helhet avses för nykterhetsvårdsbyråns behov.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 399 och II: 517.

Utskottet. Departementschefens förslag innebär främst en förstärkning av socialstyrelsens nykterhetsvårdsbyrå. Med hänsyn till betydelsen av en effektiv ledning av nykterhetsvården finner utskottet detta förslag väl-motiverat. Särskilt angeläget finner utskottet det vara att styrelsen kan er-hålla ökad tillgång till medicinsk och psykologisk sakkunskap. Att såsom föreslagits i motionen II: 517 föreskriva en begränsning i fråga om den föreslagna psykologtjänsten till att enbart avse nykterhetsvårdsbyråns be-hov anser utskottet dock inte lämpligt. Ifrågavarande yrkande avstyrkes alltså. Med hänsyn till de skäl som departementschefen anfört finner ut-skottet inte heller anledning frångå förslaget till personalorganisation i öv-rigt för byrån. Yrkandena i motionerna I: 336 och II: 399 om minskad medelsanvisning kan utskottet således inte biträda.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt ut-talande, hemställer,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 336 och II: 399, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i per-sonalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över social-ärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) fastställa följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	1 714 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	40 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 617 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	998 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	67 000

Summa kronor 4 436 000;

c) till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 436 000 kronor;

II. att motionen II:517 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

7:o) *Socialstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 13—15), vilket innebär en med 13 200 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 820 000 kronor.

8:o) *Socialstyrelsen*: *Statistiska specialundersökningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 15 och 16), vilket innebär medelsanvisning med allenast ett formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen*: *Statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

9:o) *Statens socialvårdskonsulenter*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 16 och 17) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens socialvårdskonsulenter, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till *Statens socialvårdskonsulenter*: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 457 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 415 000 kronor.

Vid anmälan av förevarande anslag i 1960 års statsverksproposition anfördes, att en översyn av socialvårdskonsulentorganisationen avsågs komma till stånd, sedan behandlingen av förslaget till ny barnavårdslag avslutats.

Då detta numera skett, har Kungl. Maj:ten den 16 december 1960 bemyndigat chefen för socialdepartementet att tillkalla en utredningsman för att verkställa en översyn av den regionala tillsyns- och rådgivningsverksamheten på socialvårdens område. Socialvårdskonsulenternas uppgifter och ställning kommer därvid att överses.

Departementschefen förordar att anslaget höjes med 42 000 kronor till följd av automatiska utgiftsförändringar.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens socialvårdskonsulenter, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	364 200
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	85 400
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 400
	Summa kronor 457 000;

b) till Statens socialvårdskonsulenter: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 457 000 kronor.

10:o) Statens socialvårdskonsulenter: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 17), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 2 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statens socialvårdskonsulenter: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 122 000 kronor.

11:o) Arbetsdomstolen: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 17 och 18), vilket innebär en med 20 900 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för arbetsdomstolen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	35 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	104 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	56 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	27 800
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 800

Summa kronor 226 000;

b) till *Arbetsdomstolen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 226 000 kronor.

12:o) *Arbetsdomstolen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 18), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 1 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 19 000 kronor.

13:o) *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 19), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

14:o) *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 19), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

Mödrahjälp, socialhjälp, barnavård m. m.

15:o) *Mödrahjälp*. Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 20 och 21) föreslagit riksdagen att till *Mödrahjälp* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Socialstyrelsen har framlagt förslag om justering av normerna för pröv-

ningen av mödrahjälsansökningar samt föreslagit en höjning av anslagsbeloppet.

Departementschefen erinrar med anledning av styrelsens förslag om att medelbeloppet per bifallen mödrahjälsansökning visat en klart stigande tendens efter genomförandet av den obligatoriska moderskapsförsäkringen trots att inkomstnivån höjts. Antalet beviljade mödrahjälsansökningar har samtidigt under de fyra senaste åren varit i stort sett oförändrat. Till en del torde ökningen av mödrahjälsbeloppen vara föranledd av den uppmjukning av behovsprövningen för i första hand ensamstående mödrar som rekommenderades av riksdagen år 1957. Men även i övrigt torde vid behovsprövningen en viss anpassning ha skett till den förändrade prisnivån. Detta är särskilt fallet i en del mödrahjälsområden där medelbeloppet av beviljad mödrahjälp ligger inte obetydligt över det för landet genomsnittliga.

I 1960 års statsverksproposition framhölls att starka skäl talade för att en omprövning av mödrahjälsfrågan får anstå till dess den kan ske i ett större sammanhang där man kan överblicka hjälpbehovet för de medborgargrupper, vilkas hjälpbehov inte i tillfredsställande omfattning tillgodoses av socialförsäkringarna. Dessa problem utredes av socialpolitiska kommittén. Någon ändring av bestämmelserna för mödrahjälpen bör därför inte vidtas i avbidan på resultatet av kommitténs arbete. Anslaget föreslås anvisat med oförändrat belopp.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 336 och II: 399*, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå förslaget om ett anslag för budgetåret 1961/62 till Mödrahjälp av 6 000 000 kronor,

dels en inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Skellefteå väckt motion (II: 497), vari — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte besluta att mödrahjälpen fr. o. m. den 1 januari 1962 helt överföres till kommunerna och till Mödrahjälp anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en besparing med 3 000 000 kronor,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Senander m. fl.* väckt motion (II: 120), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att i anledning av Kungl. Maj:ts proposition under förevarande punkt bifalla vad socialstyrelsen föreslagit och uppräknat anslaget till 11 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 399, II: 497 och II: 120.

Utskottet. Enligt vad utskottet erfarit torde socialpolitiska kommittén inom en nära framtid komma att framlägga förslag, som berör mödrahjälp. I avbidan på detta förslag bör någon ändring av bestämmelserna om mödrahjälp inte vidtagas. Utskottet avstyrker följaktligen förevarande motionsyrkanden.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 336 och II: 399 samt II: 497, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, ävensom motionen II: 120 till *Mödrahjälp* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kronor.

16:o) *Mödrahjälp*snämnderna. Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 21) föreslagit riksdagen att till *Mödrahjälp*snämnderna för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 175 000 kronor.

Departementschefen förordar att anslaget med hänsyn till belastningen räknas ner med 15 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 336 och II: 399*, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå förslaget om ett anslag för budgetåret 1961/62 till *Mödrahjälp*snämnderna av 160 000 kronor,

dels ock den under nästföregående punkt nämnda *motionen II: 497*, vari — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte besluta att mödrahjälpnämnderna, till följd av föreslagen överföring av mödrahjälp till kommunerna, avskaffas fr. o. m. den 1 januari 1962 samt att till *Mödrahjälp*snämnderna anvisa ett anslag av 80 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till *motionerna II: 399 och II: 497*.

Utskottet. Under åberopande av vad utskottet anfört under föregående punkt avstyrker utskottet *motionerna I: 336 och II: 399 samt II: 497* jämväl i vad de berör förevarande anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 336 och II: 399 samt II: 497*, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Mödrahjälp*snämnderna för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

17:o) **Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 21 och 22), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

18:o) **Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 22 och 23), vilket innebär en med 250 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 000 kronor.

19:o) **Socialhjälp och barnavård för lappar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 24), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialhjälp och barnavård för lappar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

20:o) **Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 20, s. 24 och 25) föreslagit riksdagen att till Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 7 000 000 kronor.

Socialstyrelsen har föreslagit, att anslaget uppföres med 14 000 000 kronor för nästa budgetår.

Departementschefen konstaterar att medelsbehovet under anslaget torde komma att öka. På grund av eftersläpning i fråga om byggnadernas färdigställande och ingivandet av ansökningar om utbetalning av statsbidrag är anslagsbehovet dock svårt att bedöma. Det förordas att anslaget räknas upp med 3 000 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herrar *Senander* och *Holmberg* väckt motion (II: 401) har hemställts, att riksdagen måtte i anslutning till socialstyrelsens förslag uppräknat förevarande anslag till 14 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit är anslagsbehovet för nu förevarande ändamål svårt att bedöma. Utskottet har för sin del inte

funnit skäl frångå den av departementschefen gjorda beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår och avstyrker alltså motionsyrkandet härom.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 401 till *Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

21:o) **Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 21, s. 25 och 26) föreslagit riksdagen att till Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 117 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 103 100 kronor.

Departementschefen förordar, att bidragsunderlaget höjes med 27 800 kronor på grund av ökade lönekostnader, anställande av ytterligare en assistent m. m. Nämnda belopp bör läggas till de utbildningskostnader, på vilka innevarande budgetårs anslag grundats, 174 700 kronor. De egentliga utbildningskostnaderna beräknas sålunda till 202 500 kronor, varav staten bör bestrida hälften eller 101 250 kronor. Till stipendier beräknas 15 750 kronor. Hela anslaget uppföres alltså med 117 000 kronor.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 117 000 kronor.

22:o) **Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 27), vilket i fråga om anslagsberäkningen innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

23:o) **Allmänna barnbidrag.** Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 28 och 29) föreslagit riksdagen att till Allmänna barnbidrag för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 798 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 809 000 000 kronor.

I sitt av riksdagen godkända utlåtande 1960: 45 uttalade statsutskottet med anledning av två motionsyrkanden, att det enligt dess mening funnes visst fog för att de allmänna barnbidragen såsom en väsentlig del av skattepolitiken borde sortera under finansdepartementet. Barnbidragskostnaderna finge därvid avräknas från intäkterna av statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Utskottet ansåg, att det borde ankomma på Kungl. Maj:t att i

samband med uppgörandet av riksstatsförslaget för budgetåret 1961/62 närmare överväga frågan om åtgärder i det angivna syftet.

Med anledning härav erinrar departementschefen om att 1947 års barnbidragsreform motiverades med både skattepolitiska och socialpolitiska skäl. Sambandet med skattepolitiken kom till uttryck genom att barnavdragen vid den statliga beskattningen samtidigt slopades. De socialpolitiska övervägandena visade sig kanske främst däri att bidragens belopp inte i något fall blev beroende av skattens storlek och att barnbidrag sålunda utgår även då ingen inkomstskatt påföres.

Departementschefen delar utskottets mening att de allmänna barnbidragens samband med skattesystemet bör beaktas. Att helt skilja mellan skattepolitiska och socialpolitiska motiveringar är emellertid inte möjligt. Förslagsställarna i förenämnda motioner synes ha tänkt sig att kostnaderna för de allmänna barnbidragen skulle bestridas från den å riksstatens inkomstsida uppförda titeln Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse och sålunda inte från något på riksstatens utgiftssida uppfört anslag. Detta synes inte lämpligt med hänsyn bl. a. till vad som nyss sagts om barnbidragens oberoende och skattens storlek i det enskilda fallet. Departementschefen utgår därför ifrån att ett särskilt anslag till allmänna barnbidrag bör uppföras på riksstatens utgiftssida och förordar efter samråd med chefen för finansdepartementet, att anslaget redovisas under femte huvudtiteln.

Sedan en följd av år har Kungl. Maj:t i vissa fall efter särskilda framställningar beviljat kompensation för allmänt barnbidrag, som på grund av fel eller förbiseende av myndighet inte utbetalats till den bidragsberättigade. Kostnaderna härför, som hittills belastat anslaget till Extra utgifter, föreslås fr. o. m. nästa budgetår skola bestridas från förevarande anslag.

Den sålunda föreslagna omläggningen bör inte föranleda någon särskild uppräknig av anslaget. Socialstyrelsens beräkning av anslagsbehovet godtas. Beräkningen innebär, att anslaget kan räknas ned med 11 000 000 kronor på grund av att antalet barn i åldern under 16 år minskar.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Christenson* i Malmö *m. fl.* väckt motion (II: 394), vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till ökade samhällseliga hjälpåtgärder åt utvecklingsstörda barn, förslagsvis i form av ett extra barnbidrag eller genom liknande åtgärder till familjer, som vårdar sina barn i hemmen, samt att snabba åtgärder vidtages för ökad utbildning av personal på det berörda vårdområdet.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, hänvisas till motionen.

Utskottet. Såsom departementschefen erinrat om hade utskottet anledning att på grundval av motionsyrkanden föregående år diskutera frågan om de allmänna barnbidragens redovisning i statsbudgeten och deras sam-

band med skattesystemet. Utskottet ansåg, att det lämpligen borde ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med uppgörandet av riksstatsförslaget för budgetåret 1961/62 närmare överväga frågan. Departementschefen har nu redovisat sitt ställningstagande i denna fråga och därvid ansett, att ett särskilt anslag till allmänna barnbidrag alltså bör uppföras på riksstatens utgiftssida under femte huvudtiteln. Mot bakgrunden av vad departementschefen anfört finner utskottet inte anledning att ånyo aktualisera frågan om ett ändrat redovisningssystem för ifrågavarande bidrag. Utskottet utgår därför ifrån att dessa bidrag tills vidare redovisas på samma sätt som hittills i budgeten.

I motionen II: 394 har upptagits frågan om ökade samhälleliga åtgärder till hjälp åt utvecklingsstörda barn. Motionärerna har bl. a. ansett, att samhället på ett eller annat sätt borde ekonomiskt kompensera de familjer som själva vårdar sina sjuka barn i hemmet. Utskottet vill i anledning härav erinra om att utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 175 år 1956 behandlade frågan om samhälleliga stödåtgärder för invalidiserade barn som vårdas i hemmen. Utskottet konstaterade därvid bl. a., att det bland föräldrar som nu hade handikappade barn på anstalt sannolikt funnes åtskilliga vilka skulle föredra att vårda dessa barn i hemmen, om icke ekonomiska skäl hindrat därifrån. Att skapa gynnsammare betingelser för en sådan utveckling syntes utskottet stå väl i överensstämmelse med den under senare år alltmer utbredda uppfattningen att kollektiv vård i möjlig mån borde undvikas där sådan icke vore påkallad av medicinska eller andra hänsyn. Utskottet ansåg därför, att frågan om statliga stödåtgärder för att underlätta vård i hemmen av invalidiserade barn borde närmare utredas. Kungl. Maj:t har sedermera genom beslut den 19 september 1958 överlämnat ifrågavarande utskottsutlåtande till socialpolitiska kommittén att av denna övervägas vid fullgörandet av utredningsuppdraget.

De frågor som motionärerna nu aktualiserat hänger sålunda nära samman med spörsmål som redan är under övervägande inom socialpolitiska kommittén. Då utskottet utgår från att de av motionärerna anförda synpunkterna därvid kommer under beaktande, synes motionen icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Mot departementschefens beräkning av anslagsbehovet har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

- I. att riksdagen må till *Allmänna barnbidrag* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 798 000 000 kronor;
- II. att motionen II: 394 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

24:o) Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 29 och 30), vilket innebär en höjning av anslaget med 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

25:o) *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 30 och 31), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 000 kronor.

26:o) *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 31—33), vilket i fråga om ramen för beviljande av statsbidrag innebär en minskning med 50 000 kronor och i fråga om anslagsberäkningen en medelsanvisning med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem under budgetåret 1961/62 beviljas med högst 700 000 kronor;

b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

27:o) *Bidrag till driften av barnhem*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 33), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnhem* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kronor.

28:o) *Bidrag till utbildning av föreståndare vid barnhem*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 34), vilket innebär en med 7 200 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av föreståndare vid barnhem* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 64 000 kronor.

29:o) *Bidrag till driften av barnstugor*. Kungl. Maj:t har (punkt 29, s. 34—36) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av barnstugor* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 4 900 000 kronor.

Under rubriken *Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård* är i gällande riksstat uppfört ett reservationsanslag av 4 800 000 kronor.

Departementschefen uppskattar anslagsbehovet för nästa budgetår till 4 900 000 kronor, vilket innebär en ökning med 100 000 kronor i förhållande

till anslaget för innevarande budgetår. Rubriken på anslaget föreslås i anslutning till terminologien i den nya barnavårdslagen ändrad till Bidrag till driften av barnstugor. Eventuell reservation överföres till det nya anslaget.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Wirmark* och *Hellebladh* (I: 444) och den andra inom andra kammaren av herr *Svensson* i Kungälv *m. fl.* (II: 536), i vilka hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla dels att Kungl. Maj:t måtte besluta om ändrade bestämmelser om användningen av allmänna arvsfondens medel så att dessa i huvudsak måtte kunna disponeras till lokaler för ungdomens fritidssysselsättning och dels att Kungl. Maj:t måtte utreda huruvida bidragsgivningen till den halvöppna barnavården *m. m.* skulle kunna finansieras på annat sätt än genom allmänna arvsfonden.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen II: 536.

Utskottet. I motionerna har förordats att allmänna arvsfondens medel i huvudsak skall disponeras till lokaler för ungdomens fritidssysselsättning. Utskottet vill i anledning härav erinra om att den övervägande delen av de understöd som under de båda sistförflutna budgetåren utgått ur arvsfonden avsett bidrag till ungdomslokaler *m. m.* Något uttalande från riksdagens sida om ändring av nu tillämpad praxis vid fördelningen av medel från fonden synes utskottet inte påkallat. Icke heller synes det utskottet föreligga tillräckliga skäl att nu föranstalta om särskild utredning rörande möjligheterna att i annan ordning än som nu sker finansiera anläggningar för den halvöppna barnavården *m. m.* Utskottet avstyrker alltså förevarande motionsyrkanden.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, hemställer,

I. att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnstugor* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 4 900 000 kronor;

II. att motionerna I: 444 och II: 536 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

30:o) **Försöksverksamhet rörande daghem *m. m.*** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 36 och 37), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försöksverksamhet rörande daghem m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

31:o) **Bidrag till utbildning av förskollärare.** Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 38—40) föreslagit riksdagen att till Bidrag till utbildning av förskollärare för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 825 000 kronor.

Anslaget till förevarande ändamål är i gällande riksstat uppfört med 510 000 kronor under rubriken Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården.

1958 års förskollärarytredning har framlagt förslag om en avsevärd utbyggnad av förskoleseminarierna samt om förstatligande av dessa. Departementschefen är inte beredd att ta ställning till förslagen utan vissa kompletterande utredningar.

Departementschefen förordar, att anslaget räknas upp med i runt tal 75 000 kronor till höjda bidrag till avlöning av rektorer, föreståndare och grupphandledare samt arvoden för lektioner och föreläsningar ävensom för att möjliggöra att terminsavgifterna helt slopas fr. o. m. nästa läsår.

Med hänsyn till en del seminariers ekonomiska situation anses det nödvändigt att ytterligare åtgärder vidtages för att säkerställa att utbildningskapaciteten vid seminarierna upprätthålles vid minst nuvarande nivå. För detta ändamål föreslås statsbidraget skola höjas avsevärt utöver vad nyss sagts. Departementschefen tillstyrker att 200 000 kronor beräknas härför. Det föreslås ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser angående dispositionen av detta belopp.

Till kursverksamhet har för innevarande budgetår anvisats 25 000 kronor, som avsetts för en kurs för personal vid institutioner för handikappade barn. Det förordas, att motsvarande belopp anvisas för nästa budgetår och att därutöver beräknas 40 000 kronor till en kurs för ofullständigt utbildad personal. Socialstyrelsen bör vidare efter Kungl. Maj:ts prövning få använda en ev. reservation på anslaget för kursverksamhet.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår uppskattas till 825 000 kronor.

Anslagets rubrik föreslås ändrad till Bidrag till utbildning av förskollärare. Eventuell reservation överföres till det nya anslaget.

I en inom andra kammaren av herrar *Holmberg* och *Nilsson* i Gävle väckt motion (II: 388) har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till regeringen hemställa om förslag till åtgärder som kan säkra en fördubbling av utbyggnadstakten för förskolor samt nödvändig vidgning av utbildningskapaciteten för förskolepedagoger.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Den i motionen II: 388 berörda frågan om vidgning av utbildningskapaciteten av förskollärare torde komma att prövas i samband med ställningstagandet till de förslag som framlagts av 1958 års förskollärarytredning. I samband därmed kommer enligt vad departementschefen upplyst vid sin behandling av anslaget till Bidrag till driften av barnstugor även frågan om storleken av statsbidragen till bl. a. förskolorna att prövas. Med hänsyn härtill anser utskottet, att motionsyrkandena icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet, som biträder departementschefens förslag till medelsanvisning, hemställer,

I. att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av förskollärare* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 825 000 kronor;

II. att motionen II: 388 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

32:o) **Ferieresor för barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 40—42) föreslagit riksdagen att till Ferieresor för barn för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 800 000 kronor.

I samband med behandlingen av motsvarande anslag för innevarande budgetår anmälde föredragande statsrådet, att i en promemoria angående de statliga åtgärderna på husmoderssemesterns område, som i augusti 1959 avgivits av en särskilt tillkallad utredningsman, vissa förslag framlagts om ändringar i gällande bestämmelser rörande ferieresor för barn och husmödrar m. m. Vidare anfördes, att enligt förslag av 1958 års besparingsutredning frågan om ferieresor för barn och husmödrar samt husmodersstipendierna borde upptas till en förutsättningslös prövning. Föredraganden uttalade, att det syntes lämpligt att såväl ferieresorna för barn som stödet åt husmoderssemestern omprövades i det vidare sammanhang, som aktualiserats genom tillkallande i maj 1958 av socialpolitiska kommittén. Promemorian hade därför överlämnats till nämnda kommitté.

Departementschefen anser att ifrågakvarande verksamhet i avvaktan på resultatet av kommitténs arbete tills vidare bör fortgå enligt gällande bestämmelser.

Med hänsyn till belastningens storlek räknas anslaget ned med 200 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 336 och II: 399*, i vilka — såvitt avser förevarande anslag — hemställts, att riksdagen måtte till Ferieresor för barn för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Per-Olof Hanson* (I: 431) och den andra inom andra kammaren av herr *Löfroth* (II: 512), i vilka — såvitt avser förevarande anslag — likaledes hemställts, att riksdagen måtte till Ferieresor för barn anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till *motionerna II: 399 och II: 512*.

Utskottet. Senast vid behandlingen av anslag för ändamålet för innevarande budgetår avlog riksdagen framförda motionsyrkanden om ändringar av bestämmelserna för nu förevarande resor. Departementschefen har ansett, att verksamheten tills vidare bör fortgå enligt gällande bestämmelser i avvaktan på resultatet av det utredningsarbete som utföres av socialpolitiska kommittén. Utskottet ansluter sig till departementschefens ståndpunkt och avstyrker alltså motionsyrkandena.

Departementschefens beräkning av anslagsbehovet kan utskottet tillstyrka.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 336 och II: 399 samt I: 431 och II: 512, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

33:o) **Ferieresor för husmödrar.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 42 och 43) föreslagit riksdagen att till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 000 000 kronor.

Departementschefen anser, av de skäl som anförts under närmast föregående punkt, att nu ifrågavarande verksamhet bör bedrivas enligt oförändrade grunder under nästa budgetår. Med hänsyn till belastningens storlek och då en fortsatt nedgång av resefrekvensen synes sannolik, räknas anslaget ned med 100 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft

dels de under punkten 3 nämnda likalydande motionerna I: 336 och II: 399 i vilka — såvitt avser förevarande anslag — hemställts, att riksdagen måtte till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor,

dels ock de under nästföregående punkt nämnda likalydande motionerna I: 431 och II: 512, i vilka — såvitt avser förevarande anslag — likaledes hemställts, att riksdagen måtte till *Ferieresor för husmödrar* anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 399 och II: 512.

Utskottet. I enlighet med vad utskottet anfört under nästföregående punkt bör bestämmelserna om ferieresor för husmödrar vara oförändrade under nästa budgetår. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 336 och II: 399 samt I: 431 och II: 512, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

34:o) **Bidrag till driften av semesterhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 34, s. 43) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av semesterhem för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 480 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 525 000 kronor.

Departementschefen förordar i enlighet med förslag av socialstyrelsen, att anslaget minskas med 45 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft *dels* de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 336 och II: 399*, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå förslaget om ett anslag för budgetåret 1961/62 till Bidrag till driften av semesterhem av 480 000 kronor,

dels ock de under punkten 32 nämnda likalydande *motionerna I: 431 och II: 512*, i vilka — såvitt nu är i fråga — likaledes hemställts, att riksdagen måtte avslå departementschefens hemställan under punkten 34, Bidrag till driften av semesterhem, om ett förslagsanslag av 480 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 399 och II: 512.

Utskottet har under punkten 33 ansett, att bestämmelserna om ferieresor för husmödrar bör vara oförändrade under nästa budgetår. Detsamma bör gälla i fråga om bidragen till semesterhem. Förevarande motionsyrkanden avstyrkes alltså.

Utskottet, som biträder departementschefens förslag till medelsanvisning, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 336 och II: 399 samt I: 431 och II: 512, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 480 000 kronor.

35:o) **Stipendier för underlättande av husmoderssemester.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 44) föreslagit riksdagen att till Stipendier för underlättande av husmoderssemester för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

I de under punkten 3 nämnda likalydande *motionerna I: 336 och II: 399* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå förslaget om ett anslag för budgetåret 1961/62 till Stipendier för underlättande av husmoderssemester av 1 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 399.

Utskottet. Under de båda närmast föregående punkterna har utskottet förordat, att reglerna om det statliga stödet till husmoderssemester m. m. bör bibehållas oförändrade under nästa budgetår. Utskottet, som anser att detsamma bör gälla även beträffande stipendierna för underlättande av husmoderssemester, avstyrker förevarande motionsyrkanden.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 336 och II: 399*, såvitt nu är i fråga, till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

36:o) **Bidrag till driften av barnkolonier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 44 och 45), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 700 000 kronor.

37:o) **Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, s. 45—61) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ungdomsvårdsskolorna, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för ungdomsvårdsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 10 687 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat under rubriken Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar uppfört med 8 947 000 kronor.

Departementschefen redogör till en början för det allmänna läget inom vårdområdet och utvecklingen av platssituationen vid skolorna. Utskottet får härutinnan hänvisa till propositionen (s. 53—58).

Departementschefen övergår därefter till att beräkna medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår.

Ett av socialstyrelsen framfört förslag om inrättande av särskilda rektorstjänster vid Lövsta och Ryagården är departementschefen inte beredd att tillstyrka. Medelsanvisningen till psykiatrisk expertis föreslås höjd med 30 000 kronor. I anslutning härtill anmäles att Kungl. Maj:t meddelat ändrade bestämmelser i fråga om ersättning till rådgivande psykiatrer vid skolorna. De till psykiatrerna utgående arvoden har därvid kraftigt höjts. Möjligheterna att förvärva lämpliga läkare till dessa befattningar har härigenom förbättrats. Posten till arvoden åt rådgivande psykiater m. m., vilken f. n. är uppförd med 149 000 kronor, anses med anledning av arvodeshöjningen böra höjas med 140 000 kronor.

Departementschefen anser det nödvändigt att nya assistenttjänster redan fr. o. m. nästa budgetår inrättas vid de skolor, där behovet av ökade insatser av kvalificerad personal är störst. Från dessa utgångspunkter tillstyrkes att sex assistenttjänster inrättas, nämligen vid Lövsta, Forsane, Gudmundsgården, Brättegården, Bistagården och Broby.

Departementschefen tillstyrker, att viss undervisning i 9 y husligt arbete anordnas vid Eknäs samt att viss teoriundervisning anordnas vid yrkesskolorna för sådana elever från enhetsskoledistrikt, som fullgör sin skolplikt vid yrkesskolorna. För nämnda ändamål beräknas 30 000 kronor.

Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med ställningstagande till frågan om anordnandet av elevutbildningen vid Hornö meddela erforderliga bestämmelser angående personal vid skolans nya verkstad. För detta ändamål upptas 45 000 kronor.

En tjänst som yrkesmästare i Ae 11, avsedd för Råby, föreslås inrättad.

För personalförstärkning på grund av den allmänna arbetstidsförkortningen föreslås en medelsanvisning av 180 000 kronor, inberäknat kostnader för rörligt tillägg.

Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser om erforderliga tjänsteförändringar m. m.

Till obekvämlighetstillägg föreslås beräknas ytterligare 50 000 kronor.

Tre tjänster som jordbruksförman i Ao 10 och två sådana tjänster i Ae 10 föreslås utbyta mot tjänster för två hantverkare i Ao 8 och tre hantverkare i Ae 8. I samband härmed uppföres två tjänster som jordbruksförman i Ao 10 på övergångsstat. Vidare tillstyrkes förslaget att två på övergångsstat uppförda trädgårdsmästartjänster i Ao 12 återföres till ordinarie stat. Slutligen tillstyrkes att tre tillsynsmannatjänster i Ae 12 och tio tjänster som förste vårdare i Ae 10 uppföres på ordinarie stat.

De förordade förslagen medför tillsammans med automatiska utgiftshöjningar en ökning av anslagsbehovet med 1 740 000 kronor.

Rubriken på anslaget ändras till Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren

av herr *Lundström m. fl.* (I: 451) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 515), vari föreslagits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att utredning tillsättes med uppgift att snarast framlägga förslag om inrättande av en särskild ungdomsvårdsskola eller särskilda specialavdelningar vid någon eller några ungdomsvårdsskolor för alkoholskadade ungdomar,

dels ock en inom andra kammaren av fru *Eriksson* i Stockholm och fröken *Elmén* väckt motion (II: 341), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att vid envar av ungdomsvårdsskolorna Lövsta och Ryagården inrätta en rektorstjänst i Ae 26 i enlighet med det under förevarande punkt under femte huvudtiteln redovisade förslaget.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 567 och II: 341.

Utskottet. Vid sin behandling av anslagen under kapitalbudgeten till ungdomsvårdsskolorna har utskottet tillstyrkt en fortsatt utbyggnad av denna skolorganisation. Utskottet finner det angeläget att även de personella resurserna vid skolorna utvidgas. Förslagen om inrättande av sex nya assistenttjänster samt en yrkesmästartjänst tillstyrkes därför. Likaledes biträdes förslagen om en ökad medelsanvisning med sammanlagt 170 000 kronor för arvoden till psykiatrer samt 75 000 kronor avseende elevundervisningen vid vissa skolor. Medelsanvisningen med 180 000 kronor för personalökning i samband med arbetstidsförkortningens genomförande samt en dubbling av tillsynen vid vissa avdelningar m. m. ävensom de föreslagna tjänsteförändringarna kan utskottet jämväl tillstyrka.

I motionen II: 341 har föreslagits att utöver departementschefens förslag även två rektorstjänster skulle inrättas vid Lövsta och Ryagården. Motivet härför synes främst vara att de för dessa skolor avsedda chefsläkarna därigenom helt skulle kunna ägna sig åt de medicinska uppgifterna. Utskottet är väl medvetet om betydelsen av den medicinsk-psykiatriska behandlingen vid skolorna. Frågan om läkartjänsterna vid skolorna synes emellertid lämpligen böra prövas i samband med att ställning tas till personalorganisation för Bärby yrkesskola, vilken avsetts skola utbyggas för att kunna omhänderta psykiskt abnorma elever. Utskottet anser att Kungl. Maj:ts ställningstagande bör avvaktas och kan därför inte nu tillstyrka det framförda motionsyrkandet.

Med anledning av vad i motionerna I: 451 och II: 515 föreslagits rörande en ungdomsvårdsskola eller specialavdelningar för alkoholskadade elever vill utskottet erinra om att i enlighet med beslut av 1957 års riksdag en särskild avdelning, främst avsedd för alkoholskadade elever, inrättats vid Långnäs yrkesskola. Utskottet förutsätter att vid planeringen av skolorganisationen behovet av särskilda vårdplatser för nu ifrågavarande elever fortlopande beaktas. Någon åtgärd från riksdagens sida i anledning av motionsyrkandena finner utskottet därför icke påkallad.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit har inte föranlett erinran eller särskilt uttalande från utskottets sida.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 341

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ungdomsvårdsskolorna, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för ungdomsvårdsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 078 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	406 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	4 821 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 220 400
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	160 000

Summa kronor 10 687 000;

c) till *Ungdomsvårdsskolorna*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 10 687 000 kronor;

II. att motionerna I: 451 och II: 515 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

38:o) *Ungdomsvårdsskolorna*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 61—66), vilket innebär ändrad anslagsrubrik och en med 333 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna*: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 462 000 kronor.

39:o) *Ungdomsvårdsskolorna*: Engångsanskaffning av inventarier m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 67 och 68) och under erinran att till ändamålet för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 850 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna*: Engångsanskaffning av inventarier m. m. för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 247 000 kronor.

40:o) **Ungdomsvårdsskolorna: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 68 och 69) föreslagit riksdagen att till Ungdomsvårdsskolorna: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 750 000 kronor.

Under rubriken Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

För närvarande finns tolv provisoriska förläggningsbyggnader vid olika skolor. Dessa byggnader torde behövas för skolverksamheten under hela nästa budgetår. Kostnaderna för hyra för nämnda byggnader beräknas till 42 000 kronor och för personal vid förläggningarna till ca 250 000 kronor.

Verksamheten med skogsförläggningar i samarbete med Skid- och friluftsförbundet anses böra fortsätta i oförändrad omfattning under nästa budgetår. Kostnaderna härför beräknas till 180 000 kronor. Vidare beräknas ca 90 000 kronor för nya förläggningar vid Gudmundsgårdens skolhem och en flickskola samt ca 200 000 kronor till en utskrivningsavdelning för flickor och ev. erforderliga ytterligare provisoriska förläggningar.

Anslaget uppföres sålunda med 762 000 kronor, vilket belopp avrundas till 750 000 kronor. Rubriken på anslaget ändras till Ungdomsvårdsskolorna: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar. Eventuell reservation överföres till det nya anslaget.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,
att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 750 000 kronor.

41:o) **Ungdomsvårdsskolorna: Personalutbildning.** Kungl. Maj:t har (punkt 41, s. 69) föreslagit riksdagen att till Ungdomsvårdsskolorna: Personalutbildning för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål har för innevarande år under rubriken Utbildning av personal vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården anvisats 55 000 kronor.

Departementschefen förordar oförändrad medelsanvisning och ändrad anslagsrubrik.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru Wallentheim m. fl. (I: 443) och den andra inom andra kammaren av fru Renström-Ingenäs m. fl. (II: 516) har hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsamt utredning angående utbildningsförhållandena för personal inom den statliga ungdomsvården, nykterhets-

vården, fångvården samt övriga vårdområden med besläktade arbetsuppgifter.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 443.

Utskottet. Motionärerna har framhållit, att utbildningsmöjligheterna för personalen inom bl. a. fångvården, ungdomsvården och nykterhetsvården inte utbyggts i takt med den utvidgning av resurserna som skett inom dessa vårdområden. Särskilt har understrukits behovet av en samordning av grundutbildningen för den lägre vårdpersonalen.

Utbildningen av nu ifrågakommande personal sker f. n. i huvudsak inom varje enskilt vårdområde. Anslag för ändamålet är anvisade i särskild ordning för resp. vårdgren. Som motionärerna framhållit skulle en gemensam grundutbildning för denna personal kunna innebära vissa fördelar. Erfarenheterna från de skilda områdena skulle måhända kunna utnyttjas bättre och en vidare rekryteringsbas till olika befattningar skulle kunna erhållas. Å andra sidan torde emellertid böra beaktas, att vid de ofta relativt korta kurser det här gäller kan vara erforderligt att utbildningen koncentreras till de frågor som har närmast samband med det egna vårdområdet. Utskottet är därför inte berett att nu uttala någon bestämd ståndpunkt i denna fråga. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t ägnar frågan fortsatt uppmärksamhet och att de åtgärder, som må finnas erforderliga för en effektivisering av personalutbildningen, redovisas i samband med de årliga förslagen till medelsanvisning för ändamålet. Då utskottet anser sig kunna utgå från att så blir fallet, utan att riksdagen gör särskild framställning härom, torde motionerna icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Mot departementschefens beräkning av medelsbehovet har utskottet ingen erinran.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna: Personalutbildning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor;

II. att motionerna I: 443 och II: 516 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

42:0) **Bidrag till inackorderingshem m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 42, s. 70—72) föreslagit riksdagen att till **Bidrag till inackorderingshem m. m.** för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 227 000 kronor.

För innevarande budgetår finnes å riksstaten uppförda dels under rubriken **Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.** ett reservationsanslag å 100 kronor, dels under rubriken **Ersättning till inackorderingshem för driftförluster m. m.** ett reservationsanslag å 73 000 kronor.

Departementschefen anför, att de av I.O.G.T. drivna inackorderingshem-

men under senare år haft vissa ekonomiska svårigheter. Statens stöd till dem bör därför ökas. Departementschefen tillstyrker i princip ett av socialstyrelsen framlagt förslag om övergång till ett statsbidragssystem med garanti- och beläggningsbidrag. Det föreslås ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser rörande utformningen av bidragsvillkoren. Kostnaderna för garantibidrag för de platser vid hemmen som disponeras av socialstyrelsen uppskattas till ca 140 000 kronor. Då enligt det nya bidragssystemet en mindre del av kostnaden än förut kommer att belasta skolornas omkostnadsanslag kommer statens merkostnader enligt de nya reglerna att utgöra ca 20 000 kronor för år under förutsättning att de platser som står till ungdomsvårdsskolornas förfogande helt utnyttjas.

Ett belopp av 80 000 kronor beräknas för garantibidrag till inackorderingshem som anordnas av andra ideella sammanslutningar än I.O.G.T.

Till inventarier vid nya inackorderingshem beräknas 26 000 kronor.

Till I.O.G.T. anses böra utgå ett oförändrat anslag å 2 000 kronor.

Bidraget å 3 000 kronor till Frälsningsarméns flickhem i Stockholm och Malmö bör utgå även under nästa budgetår. Från anslaget bör dessutom bestridas de till ca 26 000 kronor beräknade kostnaderna för garantibidrag till Frälsningsarméns mödrahem i Borås. Kostnaderna härför har tidigare belastat skolornas omkostnadsanslag.

De för innevarande budgetår uppförda anslagen till Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m. och Ersättning till inackorderingshem för driftförluster m. m. föreslås sammanförda till ett anslag benämnt Bidrag till inackorderingshem m. m.

Medelsbehovet under anslaget beräknas sålunda till 277 000 kronor. Med hänsyn till storleken av beräknad reservation vid utgången av innevarande budgetår, vilken överföres till det nya anslaget, uppföres detta med 227 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må till *Bidrag till inackorderingshem m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 227 000 kronor.

Nykterhetsvård

43:o) Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 43, s. 73—75) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock

till Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 420 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 253 000 kronor.

Departementschefen förordar inrättande av ytterligare en tjänst som vårdare i Ae 8. Vidare förordas en uppräknig av anslagsbeloppet för vikariatsersättningar m. m. med 25 000 kronor. En tjänst som assistent i Ag 19 anses böra göras till extra ordinarie i samma lönegrad. Samtidigt utgår en tjänst som assistent i Ae 17. Med anledning av automatiska förändringar höjes anslaget med 129 000 kronor. En på övergångsstat uppförd befattning som uppsyningsman i Ao 10 utgår ur personalförteckningen.

De förordade förslagen föranleder en ökning av anslaget med sammanlagt 167 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr.o.m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	480 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	19 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	590 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	309 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	21 300

Summa kronor 1 420 000;

c) till Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 420 000 kronor.

44:o) **Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 75—77), vilket innebär en ökning av anslaget med 46 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 081 000 kronor.

45:o) **Statens inom mentalsjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 77 och 78), vilket innebär en med 24 600 kronor ökad medelsanvisning och ändrad anslagsrubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens inom mentalsjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	119 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	85 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	60 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 200

Summa kronor 271 000;

b) till *Statens inom mentalsjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 271 000 kronor.

46:o) **Statens inom mentalsjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 78 och 79), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 3 300 kronor och ändrad anslagsrubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens inom mentalsjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 115 000 kronor.

47:o) **Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 47, s. 79—82) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare, som föranledes av vad

departementschefen förordad, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 145 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 011 000 kronor.

Såsom chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör två kanslibiträdestjänster, den ena i Ae 7 och den andra i Ag 7, bytas ut mot två tjänster såsom kontorist i Ae 9.

Den nuvarande tjänsten som kurator i Ag 13 anses böra uppföras såsom extra ordinarie. Det förordas, att det anslagsbelopp, som avses för medhjälpare i fritidsverksamhet, räknas upp med 12 000 kronor till 15 000 kronor. För arvoden till kroppsläkaren och anstaltsstyrelsens sekreterare beräknas ytterligare 2 900 kronor. Anslaget räknas ned med 2 900 kronor med hänsyn till att innehavaren av den föreståndarinnjetjänst, som varit förd på övergångsstat, nu avgått med pension. Nyssnämnda föreståndarinnjetjänst utgår ur personalförteckningen för anstalten.

De förordade förslagen föranleder en ökning av anslaget med 134 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen anmält förslag till vissa tjänsteförändringar.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordad;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	309 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	576 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	242 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	18 000

Summa kronor 1 145 000;

c) till *Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 145 000 kronor.

48:o) *Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 82—84), vilket innebär en med 10 900 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 782 000 kronor.

49:o) *Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Vårdavdelning i Fagersta*. Kungl. Maj:t har (punkt 49, s. 84 och 85) föreslagit riksdagen att till *Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Vårdavdelning i Fagersta* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 322 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 288 800 kronor.

Såsom chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en kontorsbiträdestjänst i Af 1—Ae 5 bytas ut mot en tjänst som kanslibitråde i Ae 7.

En tjänst som förste vårdare i Ae 10 föreslås inrättad i stället för deltidсанställd kurator. På grund av det anförda och med hänsyn till automatiska uppräkningsökningar ökas det för avlöningar avsedda anslagsbeloppet med sammanlagt 18 200 kronor. Medelsanvisningen till omkostnader höjes med 15 000 kronor. Anslaget uppräknas alltså med 33 200 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt det av departementschefen framlagda förslaget om utbyte av en kontorsbiträdestjänst mot en tjänst som kanslibitråde.

Utskottet har inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen föreslagit och hemställer därför,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare: Vårdavdelning i Fagersta* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 322 000 kronor.

50:o) *Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 86—89) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till *Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 104 500 kronor.

Sådana kvinnliga alkoholmissbrukare som nu omhändertages vid Växjöanstalten skall enligt planerna kunna beredas vård vid Brotorp fr. o. m.

nästa budgetår. I samband därmed avvecklas statens inom fångvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt i Växjö. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de övergångsbestämmelser, som i anledning därav kan bli erforderliga.

Departementschefen föreslår inrättande av en tjänst som förste vårdare i A 10, fem tjänster som vårdare i A 8, en tjänst som husmor i A 7, en tjänst som kanslibiträde i A 7 och en tjänst som hantverkare i A 8. För arbetsdrift och arbetsträning föreslås inrättade en tjänst som yrkesmästare i A 10 samt en tjänst som arbetsterapeut i A 9. Samtidigt bör den ena av de två tjänster som skötare i Ae 8, som nu finnes vid vårdanstalten, dras in. Den kvarvarande tjänsten bör erhålla benämningen vårdare. Samtliga föreslagna tjänster bör vara extra ordinarie.

Såsom chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör tjänsten som översköterska i Ae 9 uppflyttas till Ae 11. Till arvoden till läkarna och räkenskapsföraren beräknas ytterligare 1 500 kronor. Till semestervikarier och obekvämhets-tillägg beräknas en ökning av anslaget med 10 000 kronor.

De förordade förslagen föranleder en ökning av anslaget med sammanlagt 145 500 kronor.

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att Brotorpsanstalten fr. o. m. nästa budgetår skall kunna omhänderta sådana kvinnliga alkoholmissbrukare som nu vårdas vid den inom fångvårdsorganisationen anordnade vårdanstalten i Växjö och att sistnämnda anstalt därför kan avvecklas.

Utskottet, som i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt departementschefens förslag till viss tjänsteförändring, har inte funnit anledning till erinran mot den föreslagna personalorganisationen för Brotorpsanstalten och departementschefens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	11 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	182 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	52 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter <i>förslagsvis</i>	4 400

Summa kronor 250 000;

b) till *Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

51:o) *Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 89—91), vilket innebär en höjning av anslaget med 128 400 kronor med hänsyn till att verksamheten vid anstalten kommer att väsentligt utökas, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 208 000 kronor.

52:o) *Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 52, s. 91—94) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 066 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 862 000 kronor.

Departementschefen förordar att medel beräknas till en yrkesmästare i Ae 10, en vårdare i Ae 8 och ett biträde i reglerad befordringsgång. Till medhjälpare i fritidsverksamhet beräknas ytterligare 12 000 kronor. Det till obekvämetstillägg och tillfällig personal avsedda anslagsbeloppet räknas upp med 7 900 kronor.

De förordade förslagen föranleder en ökning av anslaget med sammanlagt 204 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	35 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	782 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	232 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	16 000
	Summa kronor 1 066 000;

b) till *Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 066 000 kronor.

53:o) *Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 95 och 96), vilket innebär en med 41 600 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 480 000 kronor.

54:o) *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 54, s. 96—103) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 850 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 700 000 kronor.

Inledningsvis berör departementschefen platsbehovet vid de allmänna vårdanstalterna för alkoholmissbrukare. Utskottet får härutinnan hänvisa till propositionen (s. 100).

I fråga om de allmänna (statliga och erkända) vårdanstalterna har riksdagen godtagit en målsättning av 2 100 platser. Den 1 juli 1959 var 32 allmänna vårdanstalter med tillhoppa 1 995 vårdplatser i verksamhet. I och med att Gudhemsanstalten till större delen togs i bruk uppnåddes under budgetåret 1959/60 i det närmaste det uppställda målet.

Departementschefen anser det är svårt att med säkerhet bedöma behovet av vårdplatser i framtiden. Av betydelse för den framtida planeringen är bl. a. ställningstagandet till det förslag beträffande anstaltsorganisationen m. m., som inom kort torde komma att avlämnas av nykterhetsvårdsutredningen. Vissa medel till anordningsbidrag avses alltjämt böra stå till Kungl. Maj:ts förfogande. Härför talar också, att organisationen innefattar anordningar, som måste betraktas som provisorier.

Beträffande de erkända anstalterna förordar departementschefen, att medel beräknas för ett 40-tal nya platser. Medelsbehovet härför, beräknat efter maximalt statsbidrag per plats, uppgår till (40 × 15 000) 600 000 kronor. Huruvida tillkomsten av nya platser skall leda till att överbeläggning och provisorier avvecklas blir beroende av utvecklingen i fråga om platsbehovet.

I detta sammanhang beröres frågan om utnyttjandet av Hesslebyanstalten, vilken har karaktären av specialanstalt för tbc-sjuka alkoholmissbrukare. Det synes naturligt att denna vårdanstalt även tar hand om den kategori tbc-sjuka alkoholmissbrukare, som nu hänvisas till Svartsjöanstalten. I den mån platstillgången medger detta och anordningar till förhindrande av

smittorisk kan vidtagas bör anstalten även utnyttjas för vård av andra alkoholmissbrukare än sådana med tuberkulos. Kostnaderna för erforderliga arbeten jämte anordnandet av särskilda isoleringsrum m. m. uppskattas till 200 000—250 000 kronor. Den för nu nämnda arbeten erforderliga medelsanvisningen bör lämpligen ske genom att vårdanstalten beviljas ytterligare anordningsbidrag. Sistnämnda belopp bör reserveras härför. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att sedan utredningen i ärendet slutförts fatta beslut om utnyttjandet av Hesslebyanstalten.

I fråga om de enskilda anstalterna har riksdagen godtagit en målsättning av 350 platser. Den 1 juli 1960 var antalet vårdplatser vid dessa anstalter 309. Departementschefen anser, att medel bör beräknas för ytterligare ett 50-tal platser. För ifrågakvarande ändamål erfordras alltså ($50 \times 5\,000$) 250 000 kronor.

Beträffande inackorderingshemmen har 1958 års riksdag godtagit en utbyggnad till 350 platser. Den 1 oktober 1960 var platsantalet endast 215 men har sedan ökat till 256. Departementschefen finner det angeläget, att ytterligare inackorderingshem anordnas. Det förordas därför, att nu beräknas ytterligare 125 platser vid inackorderingshem. Det sammanlagda antalet platser skulle därmed komma att uppgå till ca 380. Härför skulle erfordras ($125 \times 5\,000$) 625 000 kronor. Beloppet synes dock kunna minskas med 95 000 kronor på grund av återbetalning. Under angivna förhållanden skulle alltså erfordras ca 530 000 kronor.

Den 1 december 1960 uppgick det disponibla anslagsbeloppet till ca 775 000 kronor. För anordnande av ytterligare platser vid vårdanstalter och inackorderingshem skulle enligt de angivna beräkningarna under återstoden av innevarande budgetår samt nästa budgetår erfordras 855 000 kronor eller avrundat 850 000 kronor.

Kungl. Maj:t bör liksom hittills kunna vid fördelningen av anslaget avvika från vad som vid anslagsberäkningen upptagits för de olika bidragsändamålen.

I en inom andra kammaren av herr *Allard* och fru *Torbrink* väckt motion (II: 393) har föreslagits, att riksdagen ville uttala, att vad chefen för socialdepartementet yttrat i statsverkspropositionen angående platsantalet på enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare inte bör utgöra hinder för Kungl. Maj:t att, om medel finns tillgängliga, bevilja bidrag till anordnande av enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare och till driften av sådana anstalter.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Såsom framgår av departementschefens redogörelse har utbyggnaden av de allmänna vårdanstalterna nu i huvudsak uppnått den av riksdagen tidigare uppställda målsättningen, 2 100 platser. Medel bör dock

anvisas bl. a. för att provisoriska anordningar skall kunna avvecklas. Departementschefens förslag i detta avseende kan utskottet biträda.

Beträffande de enskilda anstalterna och inackorderingshemmen har departementschefen räknat med en utbyggnad av ytterligare ett 50-tal platser vid enskilda anstalter och 125 platser vid inackorderingshemmen. Även detta förslag kan utskottet tillstyrka.

Såsom departementschefen anfört, bör Kungl. Maj:t liksom hittills vid fördelningen av anslaget kunna avvika från vad som vid anslagsberäkningen upptagits för de olika bidragsändamålen. Någon anledning för riksdagen att härutöver göra något uttalande rörande dispositionen av anslaget, såsom förordats i motionen II: 393, synes icke föreligga. Ifrågavarande motionsyrkande avstyrkes därför.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag, hemställer,

I. att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 850 000 kronor;

II. att motionen II: 393 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

55:o) *Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 55, s. 103—110) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av grunderna för bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1961, dels ock till *Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 21 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 17 800 000 kronor.

Från detta anslag utgår bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare, ersättning för vissa särskilda vårdkostnader vid erkända anstalter, bidrag till driftkostnader vid inackorderingshem för omhändertagande av alkoholmissbrukare under fritiden samt bidrag till kostnader för familjevård av alkoholmissbrukare.

Med hänsyn till kostnadsutvecklingen, främst löneökningar, har maximi-beloppen för ifrågavarande bidrag höjts upprepade gånger och senast genom beslut av 1960 års riksdag. Fr. o. m. den 1 juli 1960 utgår garantibidraget med högst 13 kronor 50 öre och beläggningsbidraget med högst 10 kronor för dag och vårdplats resp. vårdad person. Departementschefen har funnit sig kunna tillstyrka en höjning av driftbidragen med 2 kronor 50 öre och förordar, att garantibidraget får utgå med högst 15 kronor och beläggningsbidraget med högst 11 kronor fr. o. m. den 1 juli 1961. För

anstalt, som på grund av utgifter för särskilda vårdanordningar prövas vara i behov därav eller beträffande vilken eljest särskilda skäl därtill föreligger, bör garantibidraget liksom f. n. kunna höjas med ytterligare en krona. Medelsbehovet för driftbidrag uppskattar departementschefen till 13 900 000 kronor för erkända och 2 900 000 kronor för enskilda anstalter.

Departementschefen biträder vidare ett av socialstyrelsen alternativt framfört förslag om förskottsutbetalning av beläggningsbidraget, varigenom de svårigheter för anstalterna, som sammanhänger med brist på likvida medel för löpande utgifter, skulle elimineras. Bestämmelser i ämnet anses böra träda i kraft den 1 juli 1961. Vid övergången till det nya systemet kommer budgetåret 1961/62 att belastas med en extra kvartalsutbetalning av beläggningsbidrag. Till dylik utbetalning av beläggningsbidrag i förskott beräknas 1 700 000 kronor.

Under nästföregående anslagspunkt har anmälts fråga om utnyttjandet av erkända vårdanstalten Hessleby sanatorium, som nu är specialanstalt för tbc-sjuka alkoholmissbrukare. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om täckande av driftunderskott vid vårdanstalten med medel från förevarande anslag. Någon särskild uppräknings av anslaget anses inte böra ske av denna anledning.

Vissa av socialstyrelsen föreslagna ändringar i 4 § bidragskungörelsen, vilka endast innebär en viss omredigering av paragrafen, tillstyrkes.

Behovet av medel till ersättningar för särskilda vårdkostnader beräknas till ca 1 540 000 kronor. För driftbidrag till inackorderingshem och bidrag till familjevård beräknas medelsbehovet till 920 000 resp. 20 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget uppskattas till avrundat 21 000 000 kronor, vilket innebär en höjning av anslaget med 3 200 000 kronor.

Utskottet. Departementschefens förslag om höjning av driftbidragen samt om förskottsutbetalning av beläggningsbidraget kan utskottet tillstyrka.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordade ändringarna av grunderna för bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1961;

b) till *Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 21 000 000 kronor.

56:o) **Tillfälligt omhändertagande enligt lagen om nykterhetsvård m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 110 och 111), vilket innebär en höjning av anslaget med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälligt omhändertagande enligt lagen om nykterhetsvård m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

57:o) **Utbildning av nykterhetsvårdspersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 111), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning av nykterhetsvårdspersonal* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

58:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 111—113), vilket innebär en med 155 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	74 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 324 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	366 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	30 200

Summa kronor 1 795 000;

b) till *Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 795 000 kronor.

59:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 113 och 114), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 8 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 553 000 kronor.

60:o) **Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 114 och 115), vilket innebär en med 2 000 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 17 000 000 kronor.

61:o) **Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 115 och 116), vilket i fråga om anslagsberäkningen innebär en med 10 500 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 83 000 kronor.

62:o) **Bidrag till länkrörelsen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 116 och 117), vilket innebär en med 75 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till länkrörelsen* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 200 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet

63:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 63, s. 118—128) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förorddat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 8 808 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 7 686 400 kronor.

Departementschefen förordar, att beteckningen krisorganisation avskaffas och att anslagen med denna beteckning utgår ur riksstaten. Avlöningar och omkostnader för hela organisationen bör bestridas från arbetsmarknadsstyrelsens resp. arbetsförmedlingens avlönings- och omkostnadsanslag. Den elasticitet, som är nödvändig i fråga om arbetsmarknadsverkets personalorganisation, bör åstadkommas genom att i avlöningsstaterna upptages en ny förslagsvis betecknad och av Kungl. Maj:t maximerad anslagspost, benämnd Avlöningar till tillfällig personal.

Med anledning av den föreslagna omläggningen har en genomgång gjorts av de tjänster, som f. n. tillhör arbetsmarknadsstyrelsens krisorganisation. Departementschefen föreslår att 27 tjänster i lönegraderna 7—24 och 29

biträdestjänster i reglerad befordringsgång överföres till den permanenta organisationen. Härutöver föreslås att en f. n. icke uppehållen tjänst som förste byråsekreterare i Ae 21 dras in. Ytterligare tre tjänster från krisorganisationen anses böra uppföras såsom extra ordinarie, nämligen en förste byråinspektörstjänst i 21 lönegraden, en expeditionsvaktstjänst i 7 lönegraden och en ritartjänst i 13 lönegraden.

Anslagsposten till tillfällig personal upptages med belopp som motsvarar vad styrelsen för innevarande budgetår disponerar för tillfällig personal och för extra personal inom krisorganisationen.

Arbetsmarknadsstyrelsens utbildnings- och yrkesprognostiska verksamhet har under innevarande budgetår kraftigt utökats, vilket delvis möjliggjorts genom att Kungl. Maj:t i särskild ordning ställt medel till styrelsens förfogande. En fortsatt utbyggnad anses böra komma till stånd nästa budgetår. Sålunda föreslås, att tjänster inrättas för en byrådirektör i Ae 24, två förste byråsekreterare i Ag 23 och fyra i Ag 21, fyra amanuenser, en kansliskrivare i Ae 10, en kontorist i Ae 9, ett kanslibitråde i Ae 7 och tre biträden i reglerad befordringsgång. Metodundersökningarna bör bedrivas av en särskild expertgrupp med bistånd från sektionens personal. Till kostnaderna för dessa undersökningar beräknas 50 000 kronor. Ledningen av prognosverksamheten anses böra anförtros en särskild delegation med chefen för arbetsmarknadsstyrelsen såsom ordförande. För arvoden till ledamöterna beräknas 5 000 kronor.

En tjänst i Ae 13 som föreståndare för styrelsens bibliotek föreslås inrättad. Vidare föreslås, att två kontorsbiträdestjänster å kanslibyrån indragas och ersättes med en kanslisttjänst i reglerad befordringsgång samt en kanslibiträddestjänst i Ae 7.

Styrelsens yrkesvägledningsbyrå anses böra tillföras två konsulenter i Ae 21.

I enlighet med vad som förutsattes när riksdagen år 1960 fattade beslut om inrättande av ett riksrevisionsverk, bör arbetsmarknadsstyrelsens specialrevision fr. o. m. nästa budgetår överföras till det nya verket. Till arvode åt en organisationsföredragande beräknas 1 200 kronor.

Såsom chefen för civildepartementet anført vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör två kanslibiträddestjänster i Ae 7 på kanslibyrån resp. lokaliserings- och utredningsbyrån uppflyttas till kontoristtjänster i Ae 9 samt innehavaren av en tjänst som expeditionsvakt på kameralbyrån erhålla tjänstebenenämningen kanslibitråde. Beträffande yrkesvägledningsbyråns andra sektion föreslås att dels fyra tjänster som förste assistent i Ae 16 utbytes mot två förste byråsekreterartjänster i Ae 21 och två tjänster som amanuens dels ock tjänsten som kanslibitråde i Ae 7 utbytes mot en kontoristtjänst i Ae 9.

Till ordinarie stat överföres en byråchefstjänst i Be 1, en kansliskrivartjänst i Ae 10, en kontoristtjänst i Ae 9 och en hantverkartjänst i Ae 8. Till

extra ordinarie befattning ombildas en förste byråsekreterartjänst i Ag 23 och en kanslibiträdestjänst i Ag 7.

Vad nu förordats medför, inräknat omräkningsposterna, en ökning av medelsbehovet med 2 606 600 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sveningsson* (I: 343) och den andra inom andra kammaren av herr *Edlund m. fl.* (II: 397), har — såvitt nu är i fråga — föreslagits viss reducering av personalen och hemställts, att riksdagen måtte besluta att

a) godkänna följande avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 040 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	56 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	4 125 100
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	75 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 971 900
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i> ..	131 000
	Summa kronor 8 400 000;

b) till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 8 400 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, hänvisas till motionen II: 397.

Utskottet. Departementschefens förslag att beteckningen krisorganisation skall slopas ansluter sig till vad utskottet föregående år uttalat i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 81. Förslaget biträdes därför av utskottet. Några skäl att i samband med denna anslagstekniska omläggning minska medelsanvisningen till tillfällig personal, såsom förordats i motionerna I: 343 och II: 397, anser utskottet inte föreligga. Motionsyrkandena avstyrkes alltså.

Departementschefens förslag till vissa tjänsteförändringar har utskottet tidigare tillstyrkt i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14. Förslaget om en fortsatt utbyggnad av arbetsmarknadsstyrelsens utbildnings- och yrkesprognostiska verksamhet kan utskottet biträda.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen föreslagit, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 343 och II: 397, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 040 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	56 200
3. Avlöningar till tillfällig personal, <i>förslagsvis</i>	408 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	4 125 100
5. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	75 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 971 900
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	131 000
	Summa kronor 8 808 000;

c) till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 8 808 000 kronor.

64:o) *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 129—131) och med erinran att för innevarande budgetår under anslagen *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Omkostnader* och *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Krisorganisationen*, anslagsposten till *omkostnader*, anvisats tillhopa 1 360 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 402 000 kronor.

65:o) *Den offentliga arbetsförmedlingen* och *sjömanshusen*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 65, s. 131—148) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingen, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen, att tillämpas

tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 34 725 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat under rubriken Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar uppfört med 28 687 700 kronor.

Såsom tidigare anförts bör enligt departementschefen anslagen till krisorganisation utgå ur riksstaten och i avlöningsstaterna för arbetsmarknadsverket upptagas en ny förslagsvis betecknad anslagspost benämnd Avlöningar till tillfällig personal. I anslutning härtill anses samtliga uppehållna extra ordinarie tjänster inom arbetsförmedlingens krisorganisation, nämligen sex förste assistenttjänster i Ae 16 samt åtta assistenttjänster i Ae 13 och fyra i Ae 11, böra överföras till den permanenta organisationen. Under anslagsposten till tillfällig personal bör bl. a. upptagas ett belopp motsvarande vad som för innevarande budgetår disponeras för tillfällig personal och för extra personal inom krisorganisationen.

1960 års riksdag beslöt sammanförande av sjömanshusverksamheten och sjömansförmedlingen. Departementschefen godtar ett av arbetsmarknadsstyrelsen framlagt förslag till personalorganisation för den nya verksamheten. Beträffande innebörden av detta förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 132—134). Nyttillkommande tjänster föreslås bli extra ordinarie med undantag för fem sjömanshusombudsmannatjänster i 19 lönegraden, vilka i avvaktan på närmare erfarenheter av organisationen anses böra inrättas som extra. För tillfällig arbetskraft under omläggningsskedet beräknas med hänsyn jämväl till behovet av särskild personal i Stockholm och Göteborg 125 000 kronor, varav 96 200 kronor under anslagsposten till tillfällig personal.

Arbetsmarknadsstyrelsen och sjöfartsstyrelsen har ytterligare utrett behovet av sjömanshus i Marstrand. Departementschefen ansluter sig till ett av de båda verken framlagt förslag om ett särskilt sjömanshusdistrikt för det bohuslänska kustområdet med sjömanshus i Lysekil. Personalbehovet beräknas till tre extra ordinarie befattningar, varav en assistent förutsättes bli placerad i Skärhamn. Det anses dock böra ankomma på arbetsmarknadsstyrelsen att i samråd med sjöfartsstyrelsen besluta huruvida en tjänst i Ae 19 bör utnyttjas för sjömanshuset i Lysekil eller utbytas mot en annan tjänst i Ag 19.

Arbetsmarknadsstyrelsen har lagt fram ett omfattande förslag till upprustning av yrkesvägledningens resurser. Departementschefen finner starka skäl tala för en förstärkning och föreslår följande. Av de nu förefintliga 23 tjänsterna i 13 lönegraden uppflyttas fyra ordinarie och sex extra ordinarie till förste assistenttjänster i A 16. Återstående 13 tjänster i Ae 13, vilka f. n. är vakanta, indrages och ersättes med amanuensstjänster, varjämte 12 nya amanuensstjänster inrättas. Sex tjänster i Ao 19 höjes till konsulent-

tjänster i Ao 21. Den hittills använda tjänstebestämmelsen inspektör för tjänsterna i 19 lönegraden bör i detta sammanhang ändras till konsulent.

Pågående utbyggnad av rehabiliteringsverksamheten och de i övrigt växande kraven på arbetsvårdens tjänster gör det angeläget med en utbyggnad av arbetsförmedlingens resurser även på detta område. Det föreslås, att tio tjänster som förste assistent i Ae 16 inrättas för detta ändamål. Vidare överföres en inspektörstjänst vid arbetsvården i Ae 19 till ordinarie stat.

Även i fråga om tjänstemannaförmedlingen anses en provisorisk förstärkning motiverad. Departementschefen föreslår, att för kansliorganisationen och tjänstemannaförmedlingen utöver nuvarande anslag till tillfällig personal och personal inom krisorganisationen beräknas 1 000 000 kronor, varav 769 200 kronor under anslagsposten till tillfällig personal.

Till arvoden åt yrkesvalslärare beräknas ytterligare 240 000 kronor.

Vad nu förordats medför, inräknat omräkningsposterna, en ökning av medelsbehovet med 8 537 300 kronor. Rubriken å anslaget ändras till Den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen: Avlöningar.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått följande motioner, nämligen

dels de under punkten 63 nämnda likalydande motionerna I: 343 och II: 397, i vilka — såvitt avser förevarande anslag — hemställts, att riksdagen måtte

a) godkänna följande avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	10 566 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	296 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	12 765 000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 602 600
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i> ..	525 600
<hr style="width: 20%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>	
Summa kronor	31 758 500;

b) till *Den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 31 758 500 kronor;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr Bengtson m. fl. (I: 428) och den andra inom andra kammaren av herr Hedlund m. fl. (II: 500), i vilken hemställts, att riksdagen i skrivelse

till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och andra åtgärder i syfte att skyndsamt åstadkomma upprustning av arbetsvården och den medicinska rehabiliteringen i enlighet med vad i motionerna anförts.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 397 och II: 500.

Utskottet. I enlighet med vad utskottet anfört under punkten 63 tillstyrkes förslaget om att beteckningen krisorganisationen utgår samt att vissa tjänster överföres till den permanenta organisationen. Någon minskad medelsanvisning på grund härav anser utskottet inte motiverad och avstyrker alltså yrkandena härom i motionerna I: 343 och II: 397.

Den föreslagna organisationen för sjömanshusen samt den ytterligare personalförstärkningen för yrkesvägledningen, arbetsvården, tjänstemannaförmedlingen och länsarbetsnämndernas kansliorganisation kan utskottet biträda. I detta sammanhang vill utskottet även understryka vikten av tillgång till personal med lämplig utbildning och erfarenhet för yrkesvägledning gentemot äldre rådsökande i samband med omskolning eller eljest vid övergång till annat yrkesområde.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit kan utskottet likaledes tillstyrka.

I anledning av vad som uttalats i motionerna I: 428 och II: 500 vill utskottet starkt understryka arbetsvårdens och den medicinska rehabiliteringens betydelse såväl för den enskilde som för samhället. I likhet med motionärerna finner utskottet det angeläget, att åtgärder kan vidtagas för en effektivisering av ifrågavarande verksamhet. Utskottet vill härvid erinra om att departementschefen i samband med anmälan av avlöningsanslaget till statens arbetsklirik i Stockholm uttalat, att starka skäl talar för att en utredning rörande olika rehabiliteringsfrågor företages. Departementschefen anser det emellertid inte möjligt att bedöma omfattningen av det problemkomplex som kan bli aktuellt i sådant sammanhang, innan 1958 års socialförsäkringskommitté lagt fram förslag om invalidpensioneringens framtida utformning och därmed sammanhängande frågor samt detta förslag remissbehandlats. Ifrågavarande förslag väntas bli framlagt inom de närmaste månaderna. Då utskottet anser sig kunna utgå från att en utredning rörande olika rehabiliteringsfrågor kommer att tillkallas inom en ganska nära framtid utan att detta särskilt påkallas av riksdagen och då de av motionärerna upptagna spörsmålen därvid torde komma under övervägande, synes motionerna icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Med återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 343 och II: 397, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i

personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	10 566 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	296 500
3. Avlöningar till tillfällig personal, <i>förslagsvis</i>	2 966 500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	12 765 000
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 400
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 602 600
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	525 600

Summa kronor 34 725 000;

c) till *Den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 34 725 000 kronor;

II. att motionerna I: 428 och II: 500 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

66:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 148—151) och med erinran att för innevarande budgetår under anslagen *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader* och *Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen*, anslagsposten till omkostnader, anvisats tillhoppa 7 255 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 8 655 000 kronor.

67:o) **Bidrag till erkända arbetslöshetskassor.** Kungl. Maj:t har (punkt 67, s. 151—154) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 69 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 87 000 000 kronor.

Departementschefen anför, att utbetalningarna från arbetslöshetskassorna och därmed även statsbidragen har minskat på grund av den sjunkande

arbetslösheten. Därigenom har också statsbidragets procentuella andel av kassornas samlade inkomster under försäkringsåret 1959/60 blivit lägre än vad som beräknades i statsverkspropositionen 1960.

Under budgetåret 1961/62 skall statsbidrag huvudsakligen utbetalas för försäkringsåret 1960/61, d. v. s. tiden den 1 september 1960—den 31 augusti 1961. Med hänsyn till bl. a. läget på arbetsmarknaden synes man knappast behöva räkna med att antalet ersättningsdagar kommer att överstiga 4,0 under det löpande försäkringsåret. Med tillämpning av detta tal beräknas medelsbehovet för nästa budgetår till ca 69 000 000 kronor. Detta belopp föreslås anvisat.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen föreslagit. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 69 000 000 kronor.

68:o) **Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder.** Kungl. Maj:t har (punkt 68, s. 154—169) föreslagit riksdagen att till Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 280 000 000 kronor, därav förslagsvis 110 000 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats 280 000 000 kronor.

Medel för beredskapsarbeten har t. o. m. innevarande budgetår beviljats å de båda reservationsanslagen Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. samt Beredskapsarbeten på vägar och gator. Det synes departementschefen vara mera rationellt att samtliga medel för beredskapsarbeten beviljas på ett och samma anslag. Under detta anslag bör även medel ställas till förfogande för kostnader för de övriga sysselsättningspolitiska åtgärder, som nu bestrides från reservationsanslaget Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Medel som förbrukas för beredskapsarbeten på allmänna vägar och gator, skogsbilvägar och enskilda vägar bör avräknas mot automobilskattemedlen. Det föreslås att det nya anslaget benämnas Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder. Eventuella reservationer å de gamla anslagen bör överföras till det nya.

Departementschefen redogör därefter för de allmänna riktlinjerna för arbetsmarknadspolitiken under en konjunktur som präglas av hög efterfrågan på arbetskraft och för de vidtagna arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Härutinnan får utskottet hänvisa till propositionen (s. 164—167).

Det är osäkert hur stort behov av sysselsättningsskapande åtgärder som kan uppstå under budgetåret 1961/62. Departementschefen föreslår att totalt 210 000 000 kronor beräknas för beredskapsarbeten. Detta belopp är

visserligen 45 000 000 kronor lägre än de utgifter som nu beräknas för motsvarande ändamål under innevarande budgetår. I sistnämnda utgifter ingår emellertid vissa eftersläpande kostnader. I själva verket medger därför det beräknade beloppet även vid en uppgång av dagsverkskostnaderna möjlighet att bedriva en verksamhet av något ökad omfattning. Vid ett oförändrat gott arbetsmarknadsläge måste givetvis igångsättandet av nya beredskapsarbeten ske med stor restriktivitet.

Vad gäller övriga utgiftsposter under det tidigare anslaget Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. anföres följande.

Medel för detaljplanering av vissa statliga anläggnings- och husbyggnadsarbeten har av 1960 års riksdag beviljats på kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket. För detta ändamål behöver därför under nu ifrågavarande anslag beräknas endast 2 000 000 kronor. Provisoriska bostäder har under det senaste året uppförts i ganska liten omfattning, vilket sammanhänger med att numera en del av lånemedlen för det ordinarie bostadsbyggandet disponeras för orter, där det av sysselsättningskäl anses särskilt angeläget att utöka bostadsbyggandet. Med hänsyn härtill bör inte mer än 1 000 000 kronor beräknas för detta ändamål.

En fortsatt utbyggnad av yrkesutbildningen för arbetslösa m. fl. är önskvärd. Medelsåtgången för utbildningsbidrag under innevarande budgetår uppskattas nu av arbetsmarknadsstyrelsen till 23 000 000 kronor. Departementschefen föreslår, att 35 000 000 kronor beräknas för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1961/62. Om den genomsnittliga kostnaden för utbildningsbidragen liksom under föregående budgetår beräknas till 1 750 kronor per utbildningsfall, finns inom detta belopp utrymme för 20 000 utbildningsfall. Beträffande ett av arbetsmarknadsstyrelsen framfört förslag om att upphäva kommunernas bidragsskyldighet erinrar departementschefen om att styrelsen i detta avseende har viss dispensrätt. Det tillstyrkes, att styrelsen försöksvis utvidgar sin dispensgivning, då så erfordras för att en av arbetsmarknadspolitiska skäl önskvärd omskolning skall komma till stånd.

Kostnaderna för beredskapsarbeten beräknas till 210 000 000 kronor. Vid budgetårets slut bör med ledning av redovisning från arbetsmarknadsstyrelsen om hur stort belopp, som faktiskt förbrukats för väg- och gatubyggnadsarbeten, avräkning ske av detta belopp mot automobilskattemedlen. Det är alltså inte möjligt att i förevarande sammanhang exakt ange med vilket belopp avräkning skall ske. Uppskattningsvis synes beloppet kunna anges till 110 000 000 kronor. För övriga kostnader, som f. n. bestrides från anslaget Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m., bör 70 000 000 kronor beräknas. De största utgiftsposterna inom detta belopp utgöres av kostnaderna för utbildningsbidrag och andra rörlighetsstimulerande åtgärder samt för arkivarbeten. Totalt skulle sålunda anslagsbehovet uppgå till 280 000 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 63 nämnda likalydande *motionerna I: 343* och *II: 397*, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 230 000 000 kronor, därav förslagsvis 80 000 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sundin* (I: 442) och den andra inom andra kammaren av herr *Hansson* i Önnarp *m. fl.* (II: 499), i vilka hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t göra framställning om slopande av kommuns andel av utbildningsbidrag till arbetslösa,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Rask* väckt motion (II: 345), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att kommunerna befrias från skyldigheten att bidra till kostnaderna för utbildningen av partiellt arbetslösa och andra arbetslösa.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till *motionerna II: 397*, *II: 499* och *II: 345*.

Utskottet. Såsom departementschefen anfört synes det rationellt att de nuvarande anslagen till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. och till beredskapsarbeten på vägar och gator sammanföras till ett anslag. Utskottet tillstyrker detta förslag.

I fråga om de allmänna riktlinjerna för arbetsmarknadspolitiken under nu rådande konjunktur har departementschefen anfört, att de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna bör få så ringa allmänt konjunkturstimulerande effekt som möjligt och att åtgärder som underlättar den enskildes anpassning till de krav produktionslivet ställer måste tillmätas stor betydelse. Utskottet kan ansluta sig till dessa synpunkter och vill i likhet med departementschefen betona vikten av en effektiv yrkesutbildning av arbetslösa och handikappade för att tillgängliga arbetskraftsresurser därigenom skall kunna bättre tillvaratagas.

En bedömning av anslagsbehovet för sysselsättningspolitiska åtgärder under nästa budgetår måste bli mycket osäker. Att såsom föreslagits i *motionerna I: 343* och *II: 397* räkna ned anslaget med 50 milj. kronor kan utskottet inte anse tillrådligt. Utskottet tillstyrker i stället departementschefens förslag att anslaget uppföres med samma belopp som för innevarande budgetår.

I anledning av vad som uttalats i *motionerna I: 442* och *II: 499* samt *II: 345* vill utskottet framhålla, att en ökad geografisk rörlighet bland arbetskraften kan göra motiven svagare än tidigare för bidrag från kommunerna till den inom ramen för arbetsmarknadspolitiken bedrivna omskolningen och yrkesutbildningen. Arbetsmarknadsstyrelsen har dock möj-

4 — *Bihang till riksdagens protokoll 1961. 6 saml. Nr 5*

ligheter att medge dispens från kravet på kommunbidrag, och departementschefen har föreslagit, att denna dispensgivning försöksvis utvidgas. Med hänsyn härtill och till den kostnadsökning för staten som en ändring av bestämmelserna i den av motionärerna avsedda riktningen skulle medföra är utskottet inte berett att för närvarande tillstyrka längre gående åtgärder än vad departementschefen förordat. Förevarande motionsyrkanden avstyrkes således.

Med åberopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 343 och II: 397, såvitt nu är i fråga, till *Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 280 000 000 kronor, därav förslagsvis 110 000 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att motionen II: 345 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 442 och II: 499 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

69:o) **Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 169—172) och under erinran att anslaget för innevarande budgetår uppförts med allenast ett formellt belopp av 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga arbetsmarknadsstyrelsen att under budgetåret 1961/62, utan hinder av gällande bestämmelser angående avskrivning av kronans fordringar, besluta om avskrivning av fordran, uppkommen inom arbetsmarknadsverket, till belopp ej överstigande 500 kronor, beträffande vilken *antingen* omständigheterna ger vid handen att vederbörande icke kan betala sin skuld och enligt styrelsens bedömning ingen eller ringa möjlighet föreligger att framdeles uttaga betalning, *eller ock* åtgärder för fordringens bevakande och indrivande bedömes förenade med arbete och kostnader i sådan utsträckning att åtgärderna ej är ekonomiskt lönande, allt såvitt dylika åtgärder ändock icke anses påkallade av andra än ekonomiska förhållanden;

b) medgiva, att av statsverkets fordringar på grund av sådana av Utlandssvenskarnas förening med anlitande av statsmedel utlämnade lån, vilkas förvaltning övertagits av

arbetsmarknadsstyrelsen, sammanlagt 48 721 kronor 6 öre må avskrivas;

c) till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

70:o) *Statens arbetsklirik i Stockholm*. Kungl. Maj:t har (punkt 70, s. 172—177) föreslagit riksdagen att till Statens arbetsklirik i Stockholm för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 285 000 kronor.

Starka skäl talar enligt departementschefen för att en utredning rörande olika rehabiliteringsfrågor företages. Det är emellertid inte möjligt att bedöma omfattningen av det problemkomplex som kan bli aktuellt i sådant sammanhang innan 1958 års socialförsäkringskommitté lagt fram förslag om invalidpensioneringens framtida utformning och därmed sammanhängande frågor samt detta förslag remissbehandlats. Kommitténs förslag väntas bli framlagt under våren 1961. Emellertid anser departementschefen det angeläget, att arbetsklirikens resurser provisoriskt förstärkes. De planer på förhyrande av en verkstadsbyggnad, som förelåg redan för två år sedan och som då förordades, kunde ej förverkligas. Sedan det numera visat sig möjligt att disponera tomtmark för ändamålet, bör utbyggnaden ske. Med hänsyn till att det gäller en provisorisk anordning synes det lämpligast, att byggnaden uppföres genom arbetsmarknadsstyrelsens försorg och uthyres till klirikstyrelsen. Under detta anslag erfordras då medelsanvisning endast till uppförandekostnaderna, som beräknas till 80 000 kronor. Härtill kommer utrustningskostnaden, 30 000 kronor, samt hyra med 18 000 kronor för budgetår. Medel för ifrågavarande ändamål anses böra anvisas under anslaget för nästa budgetår.

I anslutning till utbyggnaden av verksamheten erfordras viss personalökning. Departementschefen tillstyrker, att medel beräknas för arvode till en underläkare enligt vid kliriken tidigare tillämpade grunder (för 1960 årsarvode med 28 428 kronor jämte visst ålderstillägg) samt till löner för en ingenjör i Ae 15 och ett biträde i reglerad befodringsgång. Till kostnader för arvoden till konsulter och specialister beräknas ytterligare 15 000 kronor.

Två biträdestjänster i reglerad befodringsgång föreslås inrättade, varvid motsvarande arvodesbefattningar indrages. Det föreslås, att de tre yrkeslärartjänsterna ersättes med ingenjörstjänster i Ae 15.

Kostnaderna för angivna personalförstärkningar beräknas uppgå till ca 79 000 kronor. Härtill kommer automatiska utgiftsökningar för höjda lönekostnader m. m. med avrundat 23 000 kronor.

Omkostnaderna torde inklusive kostnaden för en ny sjuktransportbuss öka med drygt 35 000 kronor.

Anslagsbehovet för budgetåret 1961/62 uppskattas till 600 000 kronor. Detta innebär en ökning av anslaget med 315 000 kronor. Rubriken på anslaget ändras till Statens arbetsklinik i Stockholm. Eventuell reservation överföres till det nya anslaget.

Utskottet finner det synnerligen angeläget att resurserna för arbetsprovning kan ökas och tillstyrker därför departementschefens förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens arbetsklinik i Stockholm* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

71:o) **Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade.** Kungl. Maj:t har (punkt 71, s. 177—179) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad ändring av grunderna för statsbidrag till anordnande av verkstäder inom arbetsvården, dels ock till Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 500 000 kronor.

Från anslaget bestrides kostnaderna för statsbidrag till anordnande av verkstäder inom arbetsvården enligt kungörelsen 1960:212. Bidragen må icke överstiga 325 kronor per m² nettogolvyta och må utgå för högst 15 m² per arbetsplats.

Ifrågavarande statsbidrag utgår till huvudman som anordnar nya lokaler för verkstäder för arbetsträning och skyddad sysselsättning. Bidraget kompletteras av de hyresbidrag, som utgår till huvudmän vilka anordnar dylika verkstäder i förhyrda lokaler. Sistnämnda bidrag bestrides från det anslag som behandlas under nästföljande punkt. När statsmakterna år 1960 beslöt införa dessa bidrag förelåg förslag att bidrag skulle lämnas även till kostnaderna för en första uppsättning maskiner och verktyg. Detta förslag avvisades med hänsyn till de betydande kostnader för statsverket, som dess genomförande skulle ha inneburit. Arbetsmarknadsstyrelsen har nu ånyo föreslagit, att bidragssystemet skall byggas ut med ett särskilt bidrag till maskiner och verktyg. Departementschefen är inte beredd att förorda en omprövning av föregående års beslut på denna punkt.

Däremot tillstyrkes, att bidragsreglerna såsom styrelsen föreslagit jämkas så att statsbidrag till verkstadslokaler för särskilt utrymmeskrävande verksamhet må utgå för högst 30 m² per arbetsplats i stället för enligt gällande bestämmelser högst 15 m².

Under anslaget bör anvisas medel för den utbetalning av statsbidrag, som kan beräknas bli aktuell under nästa budgetår. En betydande utbyggnad

av verkstäderna synes vara att förvänta. Då halva bidragsbeloppet betalas ut först sedan lokalerna avsynats och godkänts samt relativt lång tid kan förflyta innan lokalerna färdigställs, är det emellertid inte möjligt att få säkra hållpunkter för beräkningen. Medelsbehovet uppskattas till 3 000 000 kronor och det förordas, att anslaget anvisas med detta belopp, vilket innebär en anslagshöjning med 1 500 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ake Larsson m. fl.* (I: 231) och den andra inom andra kammaren av herr *Johanson* i Västervik *m. fl.* (II: 343), i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte besluta att statsbidraget för anskaffande av en första uppsättning av verktyg och maskiner må utgå med hälften eller i undantagsfall med $\frac{2}{3}$ av kostnaderna samt att det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet under förevarande punkt uppräknas med erforderligt belopp,

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Jonsson* i Strömsund och *Bengtsson* i Varberg väckt motion (II: 336) vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att statsbidrag måtte utgå till huvudmän för arbetsvårdsverkstäder för anskaffande av en första grunduppsättning av maskiner och verktyg med hälften eller i undantagsfall två tredjedelar av kostnaderna samt att det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet under förevarande punkt skrivs upp med belopp arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit för här ovan angivna ändamål.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 343 och II: 336.

Utskottet. De nuvarande bestämmelserna om bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade infördes efter beslut av föregående års riksdag. Såsom framgår av vad departementschefen anfört synes en betydande utbyggnad av dessa verkstäder vara att förvänta. Då verkstäderna är av stor betydelse när det gäller att bereda arbetsmöjligheter för personer med olika slag av arbetshinder, hälsar utskottet med tillfredsställelse att en dylik utbyggnad av denna verksamhet kan komma till stånd. Den av departementschefen förordade jämkningen av bidragsreglerna finner utskottet välmotiverad och tillstyrker därför detta förslag.

I motionerna I: 231 och II: 343 samt II: 336 har föreslagits att bidragsgivningen skall utsträckas till att även avse en första uppsättning av verktyg och maskiner. Utskottet, som vill erinra om att riksdagen föregående år hade att pröva ett motsvarande motionsyrkande, anser icke tillräckliga skäl föreligga att nu förorda utvidgning av bidragsgivningen utöver vad departementschefen föreslagit. Såsom utskottet föregående år uttalat, förutsätter utskottet att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer bidragsgivningen och

föreslår de eventuella ändringar av bidragsreglerna som en närmare erfarenhet av reglernas tillämpning kan komma att påkalla. Förevarande motioner avstyrkes alltså.

Departementschefens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår kan utskottet biträda.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 231 och II: 343, såvitt nu är i fråga, samt motionen II: 336

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordad ändring av grunderna för statsbidrag till anordnande av verkstäder inom arbetsvården;

b) till *Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

72:o) **Bidrag till driften av verkstäder för handikappade.** Kungl. Maj:t har (punkt 72, s. 179—181) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av grunderna för statsbidrag till verkstäder inom arbetsvården, dels ock till Bidrag till driften av verkstäder för handikappade för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 100 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 600 000 kronor.

Från anslaget bestrides kostnaderna för statsbidrag enligt kungörelsen 1960: 212 för förhyrande av verkstadslokaler, avlönande av föreståndare och arbetsledare samt anskaffande av desinfektionsanordningar. Bidraget till avlönande av föreståndare och arbetsledare utgår med högst 40 eller i särskilda fall högst 45 % av avlöningsförmånerna enligt vissa löneklasser i statens löneförordning. Hyresbidraget, vilket införts fr. o. m. den 1 juli 1960, utgår med 50 % av hyreskostnaden, dock högst med 15 kronor per m² och år samt för högst 15 m² per arbetsplats.

Under föregående punkt har förordats att bidrag till anordnande av verkstäder inom arbetsvården i vissa fall skall kunna utgå för upp till 30 m² per arbetsplats. I överensstämmelse härmed bör även hyresbidragen för sådana verkstäder i motsvarande fall få beräknas för högst 30 m² per arbetsplats. Vidare anses grunderna för statsbidraget till avlönande av föreståndare och arbetsledare böra ändras med hänsyn till träffad överenskommelse om ändrade löner.

En glädjande utbyggnad av verkstäder för handikappade har kommit till stånd och ytterligare utbyggnad kan påräknas. Detta medför en ökning av bidragen till driftkostnader. Härtill kommer kostnaderna för de föreslagna

ändringarna av bidragsgrunderna. Departementschefen förordar, att anslaget höjes med 1 500 000 kronor till 3 100 000 kronor.

I de under nästföregående punkt nämnda likalydande *motionerna I: 231* och *II: 343* har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte besluta att statsbidrag till föreståndares och arbetsledares löner må utgå med 50 % enligt löneklassplacering som departementschefen förordar samt att det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet under förevarande punkt uppräknas med erforderligt belopp.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen *II: 343*.

Utskottet. I enlighet med sitt ställningstagande under föregående punkt tillstyrker utskottet departementschefens förslag till jämkning av nu gällande bidragsregler. Någon ytterligare utvidgning är utskottet i avvaktan på närmare erfarenhet av bidragsgivningen inte berett förorda. Förevarande motionsyrkanden härom avstyrkes alltså.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 231* och *II: 343*, såvitt nu är i fråga,

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordade ändringar av grunderna för statsbidrag till verkstäder inom arbetsvården;

b) till *Bidrag till driften av verkstäder för handikappade* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 100 000 kronor.

73:o) *Bidrag till vissa omskolningskurser m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 73, s. 181—185) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till vissa omskolningskurser m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 40 000 000 kronor.

Inom arbetsmarknadspolitiken har under de senaste åren de rörlighetsbefrämjande åtgärderna tillmätts en allt större betydelse. I enlighet härmed har ansträngningar gjorts att utveckla kursverksamheten för partiellt arbetsföra och andra arbetslösa.

Erfarenheterna av kursverksamheten är goda. Eleverna har i regel efter avslutad utbildning kunnat placeras i anställningar inom utbildningsyrket. I åtskilliga fall har anställning erhållits innan utbildningen avslutats, varvid den slutliga utbildningen erhållits på arbetsplatsen. Genom kursverk-

samheten minskar belastningen på arbetslöshetskassorna och behovet av beredskapsarbeten.

Med hänsyn till nu nämnda omständigheter och då förutsättningar för en fortsatt utveckling av kursverksamheten — utöver vad som antagits vid anslagsberäkningen — befunnits föreligga, har Kungl. Maj:t innevarande budgetår genom beslut den 14 oktober 1960 medgivit överstyrelsen för yrkesutbildning att överskrida anslagsposten till kursverksamhet för partiellt arbetsföra och andra arbetslösa med högst 25 000 000 kronor. Totalt står därmed under denna post i det närmaste 65 000 000 kronor till överstyrelsens förfogande för innevarande budgetår. Verksamheten kan beräknas komma att omfatta något över 700 verkstadsskolekurser, vartill kommer närmare 100 fortbildningskurser för arbetslösa byggnadsarbetare.

Medelsbehovet för nästa budgetår under förevarande anslag är svårt att beräkna. Kostnaderna blir bl. a. beroende på inom vilka yrken nya kurser kommer att sättas i gång. Betydande investeringar har under de senaste åren gjorts i maskinanskaffning m. m. för vilken återanskaffning ännu ej behöver ske. En ökning av utbildningen bör under dessa förhållanden kunna åstadkommas utan en proportionellt lika stor ökning av förevarande anslag. Departementschefen föreslår, att anslaget uppföres med 70 000 000 kronor.

I detta sammanhang anmäles, att Kungl. Maj:t den 21 oktober 1960 medgivit överstyrelsen för yrkesutbildning att tills vidare under budgetåret 1960/61 disponera anslagsposten till anordnande av yrkesutbildningskurser för partiellt arbetsföra och andra arbetslösa för utbildning av lärare till sådana kurser. Överstyrelsen har i petita rörande nämnda anslag under åttonde huvudtiteln för nästa budgetår beräknat kostnaderna för utbildning av lärare vid omskolningskurser till 600 000 kronor. Departementschefen förordar efter samråd med chefen för ecklesiastikdepartementet, att angivna kostnader även under nästa budgetår bestrides från femte huvudtiteln nu ifrågavarande anslag.

Vid behandlingen av anslaget till Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder har förordats en vidgad dispensmöjlighet i fråga om kommunernas andel av utbildningsbidrag. Motsvarande bör gälla beträffande timpenning, vilken bestrides från nu ifrågavarande anslag.

För att överstyrelsen skall få bättre möjligheter att behålla en duglig lärarkår för omskolningsverksamheten bör 30 nya extra ordinarie lärartjänster få inrättas.

Vid den snabba utbyggnaden av kursverksamheten har administrationssvårigheter framträtt. Bl. a. har det framstått som en olägenhet att överstyrelsen inte haft tillgång till regionala organ, till vilka en del av de på överstyrelsen fallande administrativa uppgifterna kunde decentraliseras. Efter en av de båda ämbetsverken gemensamt gjord framställning har Kungl. Maj:t därför den 14 oktober 1960 dels meddelat bestämmelser om

centralt samarbetsorgan mellan myndigheterna, dels ock bemyndigat överstyrelsen att i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen uppdra åt länsarbetsnämnderna att fullgöra uppgifter, som enligt förenämnda kungörelse ankommer på överstyrelsen. Denna anordning är att betrakta som ett provisorium i avbidan på att utredningsarbetet rörande vissa organisationsfrågor inom yrkesutbildningen slutföres.

Utskottet. Erfarenheterna av kursverksamheten för arbetslösa — partiellt arbetsföra och andra — har såsom framgår av departementschefens redogörelse varit goda. Eleverna har i regel kunnat placeras inom det yrke till vilket de utbildats. Utskottet anser sig därför kunna tillstyrka den av departementschefen förordade utvidgningen av kursverksamheten. I detta sammanhang vill utskottet även framhålla betydelsen av fortlöpande undersökningar rörande resultaten av de vidtagna omskolningsåtgärderna.

Vad departementschefen i övrigt anfört har inte givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa omskolningskurser m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 000 kronor.

74:o) **Understöd åt flyktingar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 186 och 187), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt flyktingar m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 500 000 kronor.

75:o) **Bidrag till de blindas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 187—189), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 40 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de blindas förening* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 515 000 kronor.

76:o) **Bidrag till de vanföras riksförbund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 189 och 190), vilket innebär en med 10 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de vanföras riksförbund* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 150 000 kronor.

77:o) **Bidrag till hörselfrämjandets rehabiliteringscentral.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 190 och 191), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till hörselfrämjandets rehabiliteringscentral* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 85 000 kronor.

Bostadsbyggande m. m.

78:o) **Byggnadsforskning.** Kungl. Maj:t har (punkt 88, s. 219 och 220) föreslagit riksdagen att till *Byggnadsforskning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 530 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Departementschefen förordar, att anslaget upptages med oförändrat belopp.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Gustaf Henry Hansson* och *Stefanson* (I: 433) och den andra inom andra kammaren av herr *Källenius m. fl.* (II: 508), har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening framhålla, att styrelsen för statens institut för byggnadsforskning bör utökas med en ledamot med särskild insikt i praktiska byggnadsfrågor sett ur företagsynpunkt.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 508.

Utskottet. I motionerna I: 433 och II: 508 har förordats att styrelsen för statens institut för byggnadsforskning skall utökas med en ledamot med särskild insikt i praktiska byggnadsfrågor sett ur byggnadsföretagsynpunkt. Antalet ledamöter i styrelsen är för närvarande fem. Det bör enligt utskottets mening få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma antalet ledamöter samt att utse desamma. Att från riksdagens sida härvid binda Kungl. Maj:ts ställningstagande anser utskottet inte lämpligt. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena.

Mot Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning har utskottet ingen erinran.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må till *Byggnadsforskning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 530 000 kronor;

II. att motionerna I: 433 och II: 508 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

79:o) **Statens nämnd för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89, s. 220), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för samlingslokaler* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 81 000 kronor.

80:o) **Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90, s. 220 och 221), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

81:o) **Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler.** Kungl. Maj:t har (punkt 91, s. 221) föreslagit riksdagen att till Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Departementschefen förordar att anslaget i avbidan på närmare erfarenheter rörande behovet av medel för rekonstruktionsbidrag uppföres med oförändrat belopp.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hjalmar Nilsson m. fl.* (I: 437) och den andra inom andra kammaren av herr *Lundmark m. fl.* (II: 511), har hemställts, att riksdagen måtte bifalla i motionerna framfört förslag om ändring av bestämmelserna angående rekonstruktionsbidrag för samlingslokaler.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 437.

Utskottet. Bestämmelserna om rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler infördes efter beslut av föregående års riksdag i syfte att ge möjligheter till en ekonomisk rekonstruktion av allmänna samlingslokaler, för vilka driftintäkterna inte var tillräckliga för att täcka kostnaderna. Det förutsattes därvid, att rekonstruktionsbidrag endast skulle komma i fråga i sådana fall då det kunde antas medföra att lokalhuvudmannens förmåga att fullgöra sina betalningar på statslånen bleve återställd på längre sikt. För att bidrag skulle utgå förutsattes vidare en väsentlig ekonomisk prestation från vederbörande kommuns sida. Att såsom föreslagits i motionerna I: 437 och II: 511 ändra de uppdragna riktlinjerna för verksamheten innan närmare erfarenhet av denna vunnits anser utskottet inte lämpligt. Ifrågasvarande motioner avstyrkes alltså.

Med godtagande av departementschefens anslagsberäkning hemställer utskottet,

I. att riksdagen må till *Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor;

II. att motionerna I: 437 och II: 511 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

82:o) **Bidrag till iordningställande av ungdomslokaler.** I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Nils-Eric Gustafsson* och *Bengtson* (I: 132) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Norderön *m. fl.* (II: 333), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1961/62 anvisa under femte huvudtiteln ett reservationsanslag av 150 000 kronor till bidrag till iordningställande av ungdomslokaler i överensstämmelse med vad i motionerna har anförts, samt att riksdagen måtte anhålla hos Kungl. Maj:t om utfärdande av härför erforderliga tillämpningsföreskrifter i enlighet med vad i motionerna anförts.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen II: 333.

Utskottet. I anledning av motionärernas förslag vill utskottet erinra om att i samband med slopandet föregående år av det särskilda anslaget till Bidrag till anskaffning av inventarier för allmänna samlingslokaler m. m. förutsattes att den bidragsgivning som avsåg ungdomslokaler skulle överföras till allmänna arvsfonden. Som utskottet tidigare haft anledning framhålla under punkten 29 har understöden ur allmänna arvsfonden under de båda sistförflutna budgetåren till övervägande del avsett bidrag till ungdomslokaler. Mot bakgrunden av det anförda finner utskottet inte anledning föreligga för riksdagen att frångå sitt ställningstagande föregående år. Utskottet avstyrker följaktligen motionsyrkandena.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 132 och II: 333 icke må av riksdagen bifallas.

83:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 221 och 222), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

84:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken.** Kungl. Maj:t har (punkt 93, s. 222) föreslagit riksdagen att till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 260 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 280 000 kronor.

Ersättning åt riksbanken för dess bestyr med statliga bosättningslån utgår med sex kronor för varje lån, som utestår den 31 december under det budgetår ersättningen avser.

Departementschefen förordar, att anslaget i överensstämmelse med förslag av fullmäktige i riksbanken minskas med 20 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Källqvist* (I: 230) och den andra inom andra kammaren av herr *Rydén* (II: 338), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att bevilja riksbanken rätt att påföra bosättningslåntagare en så avpassad förvaltningsavgift per år, att riksbankens självkostnader för administreringen av bosättningslånen blir täckta samt att det under förevarande punkt uppförda anslaget av 260 000 kronor utgår.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 338.

Utskottet. I anledning av förevarande motionsyrkanden vill utskottet erinra om att föregående års riksdag avslög ett då framfört förslag om införande av en särskild förvaltningsavgift för bosättningslånen. Då enligt utskottets mening några skäl att nu intaga annan ståndpunkt inte föreligger, avstyrker utskottet yrkandet i motionerna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 230 och II: 338 till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 260 000 kronor.

Sjukförsäkring, folkpensionering m. m.

85:o) *Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 227), vilket innebär en med 140 000 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 760 000 kronor.

86:o) *Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 227 och 228), vilket innebär en ökning av anslaget med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 400 000 kronor.

87:o) *Bidrag till folkpensioner m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 104, s. 228—233) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till folkpensioner m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 496 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 406 000 000 kronor.

Pensionsstyrelsen har beräknat medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår till 2 496 milj. kronor. Vid sin beräkning har styrelsen utgått från tio indextilläggsbelopp, svarande mot pensionspristalet 130. Skillnaden mellan den för budgetåret 1961/62 beräknade kostnaden 2 496 milj. kronor och det för innevarande budgetår beviljade anslaget om 2 406 milj. kronor beror i huvudsak på att ett indextilläggsbelopp tillkommit samt på den fortgående ökningen av antalet ålderspensioner och antalet änkepensioner enligt huvudbestämmelserna.

Departementschefen ansluter sig till styrelsens förslag till medelsanvisning.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 427) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 503), har hemställts, att riksdagen vid behandlingen av förevarande punkt måtte till *Bidrag till folkpensioner m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 696 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 585.

Utskottet. Med bifall till vad andra lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 2 har riksdagen numera avslagit det i motionerna I: 500 och II: 585 framförda förslaget om ytterligare höjning av folkpensionerna. Då detta förslag åberopats som grund för den i motionerna I: 427 och II: 503 yrkade anslagshöjningen, avstyrker utskottet dessa motioner.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 427 och II: 503 till *Bidrag till folkpensioner m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 496 000 000 kronor.

88:o) **Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 233 och 234), vilket innebär en med 400 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 100 000 kronor.

89:o) **Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.** Kungl. Maj:t har (punkt 106, s. 234—237) föreslagit riksdagen att till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 16 900 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 14 950 000 kronor.

För innevarande budgetår disponeras för den invaliditetsförebyggande verksamheten 15 300 000 kronor. Av detta belopp avser 1 500 000 kronor s. k. näringshjälp. Departementschefen anser denna hjälpform vara ett betydelsefullt inslag i arbetsvården och föreslår därför, att beloppet för nästa budgetår ökas med 500 000 kronor. Vidare beräknas 1 100 000 kronor för ökade kostnader för vården vid styrelsens sjukvårdsanstalter m. m. Anslaget uppföres för nästa budgetår med 16 900 000 kronor. I förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär detta en höjning med 1 950 000 kronor.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 16 900 000 kronor.

Arbetskydd

90:o) **Arbetskyddsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 107, s. 238—251) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbetskyddsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Arbetskyddsstyrelsen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 985 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 574 800 kronor.

Arbetskyddsverkets organisationsutredning har i två särskilda betänkanden den 7 mars 1959 och den 16 maj 1960 (SOU 1959: 9 och 1960: 20) lagt fram förslag dels rörande lokala skyddstjänstemän samt arbetskyddsstyrelsens organisation och dels rörande allmänna yrkesinspektionen. En redogörelse för betänkandena i vad de avser de organisatoriska frågorna och över betänkandena avgivna yttranden finns intagen i propositionen (s. 238—247) till vilken torde få hänvisas.

Departementschefen finner det synnerligen angeläget, att effektiva åtgärder kan åstadkommas för att förhindra ohälsa och olycksfall i arbete. En central ställning intar härvid arbetskyddsstyrelsen i sin egenskap av ledande organ för yrkesinspektionens tillsynsarbete och genom den upplysnings- och rådgivningsverksamhet som styrelsen bedriver bl. a. i form av tekniska anvisningar för skyddsarbetet. Departementschefen förordar, att styrelsens resurser ytterligare förstärkes. Delta bör i första hand ske genom en ökning av den tekniska personalen. I likhet med organisationsutred-

ningen föreslår departementschefen att den nuvarande tekniska byrån delas i två byråer samt att en ny befattning som byråchef i Bo 1 inrättas. Vidare föreslås en förstärkning av de båda tekniska byråernas personal med två förste byråingenjörstjänster i Ae 23. I samband med den nu föreslagna personalförstärkningen bör även biträdespersonalen ökas. Det förordas därför, att en kanslibiträdestjänst i Ae 7 inrättas. Härigenom bör även läkarnas behov av biträdeshjälpen kunna tillgodoses. Därjämte bör medel anvisas för en tjänst som expeditionsvakt i Ae 7.

I fråga om yrkesinspektionens tillsynsverksamhet har utredningen ansett, att densamma såsom f. n. bör vara organiserad efter en i huvudsak geografisk indelning men med möjligheter i vissa fall till specialisering inom distrikten. Denna inställning har även delats av flertalet remissorgan, ehuru några förordat ytterligare specialisering. Departementschefen ansluter sig i huvudsak till utredningens uppfattning på denna punkt men framhåller, att frågan bör vara föremål för fortlöpande uppmärksamhet från arbetarskyddsstyrelsens sida. Likaledes tillstyrkes utredningens förslag i detta sammanhang att de nuvarande specialisterna för kemiska och kemitekniska ärenden samt byggnadsärenden, nämligen två byrådirektörer i Ae 24 och en förste distriktsingenjör i Ae 21 samt ett för dessa arbetande kontorsbiträde, överföres från yrkesinspektionens till arbetarskyddsstyrelsens stat. Distriktsingenjörens tjänstetitel bör därvid ändras till förste byråingenjör.

Departementschefen har heller inga väsentliga erinringar mot utredningens synpunkter rörande inspektionsverksamhetens inriktning. I detta sammanhang understrykes vikten av att verksamheten ständigt anpassas efter de aktuella kraven.

Utredningen har även föreslagit vissa förenklingar i fråga om expeditjonsarbetet samt utarbetat normer för beräkningen av inspektionsintervall. Det föreslås få ankomma på arbetarskyddsstyrelsen att överväga dessa förslag.

De nu förordade personalförstärkningarna medför en ökning av styrelsens avlöningsanslag med 233 500 kronor. Samtidigt minskas emellertid avlöningsanslaget till yrkesinspektionen med 107 000 kronor. De automatiska utgiftsändringarna under anslaget beräknas i huvudsaklig överensstämmelse med vad arbetarskyddsstyrelsen föreslagit. Anslaget höjes sammanlagt med 410 200 kronor.

Utskottet. Såsom departementschefen anför, är det synnerligen angeläget att effektiva åtgärder kan åstadkommas för att förhindra ohälsa och olycksfall i arbete. Den förstärkning av arbetarskyddsstyrelsens organisation som departementschefen förordat tillstyrkes därför av utskottet.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbetarskyddsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) fastställa följande avlöningsstat för arbetarskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	780 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	120 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	633 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	423 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	28 300

Summa kronor 1 985 000;

c) till *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 985 000 kronor.

91:o) *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 251—253), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 92 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 263 000 kronor.

92:o) *Yrkesinspektionen*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, s. 253 och 254), vilket innebär överflyttande av vissa tjänster till arbetarskyddsstyrelsens stat och inrättande av ytterligare en ordinarie kontorsbiträdestjänst samt en med 252 400 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för yrkesinspektionen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) fastställa följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	1 827 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	88 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 138 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	890 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	59 400

Summa kronor 4 003 000;

c) till *Yrkesinspektionen*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 003 000 kronor.

93:o) *Yrkesinspektionen*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, s. 254—256), vilket innebär en höjning av anslaget med 36 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Yrkesinspektionen*: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 006 000 kronor.

94:o) Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 256 och 257), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

95:o) Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, s. 257), vilket innebär en uppräknning av anslaget med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

Diverse

96:o) Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 113 och 114, s. 258) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1961/62 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 5 639 000 kronor;
- b) till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* 173 000 kronor.

97:o) Statens hyresråd: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115, s. 258 och 259), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 982 000 kronor.

98:o) Statens hyresråd: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116, s. 259 och 260), vilket innebär en med 13 800 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 88 000 kronor.

99:o) Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, s. 260), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 kronor.

100:o) *Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 260 och 261), vilket innebär en med 20 000 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

101:o) *Internationellt socialpolitiskt samarbete*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 261), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 65 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 035 000 kronor.

Uppskjutna frågor

102:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framlagda förslag, nämligen

- punkten 78: Bostadsstyrelsen: Avlöningar;
- punkten 79: Bostadsstyrelsen: Omkostnader;
- punkten 80: Länsbostadsnämnderna: Avlöningar;
- punkten 81: Länsbostadsnämnderna: Omkostnader;
- punkten 82: Ränteeftergifter å vissa bostadslån m. m.;
- punkten 83: Bostadsrabatter;
- punkten 84: Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet;
- punkten 85: Bidrag till inrättande av pensionärshem;
- punkten 86: Bidrag till viss upplysningsverksamhet rörande byggnadstekniska frågor;
- punkten 87: 1960 års bostadsräkning;
- punkten 94: Försäkringsrådet: Avlöningar;
- punkten 95: Försäkringsrådet: Omkostnader;
- punkten 96: Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar;
- punkten 97: Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader;
- punkten 98: Pensionsstyrelsen: Avlöningar;
- punkten 99: Pensionsstyrelsen: Omkostnader;
- punkten 100: Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ordsombud;
- punkten 101: Bidrag till sjukkassor m. m.;

vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 21 mars 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit
från första kammaren: herrar Näsström, Boman, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, Thun, Holmqvist, Per Jacobsson, Bengtson, Fritz Persson, Rikard Svensson, Svärd, Bertil Petersson, Edström och Kaijser; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Gustafsson i Stockholm, Malm-
borg, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Almgren, Mell-
qvist, fröken Elmén, herrar Cassel, Gustafsson i Uddevalla, Gustafsson i
Skellefteå, Kellgren, Andersson i Knäred och fru Holmberg;

dock att herr Virgin deltagit i stället för herr Svärd vid behandlingen
av punkterna 32—102 och herr Thorsten Larsson i stället för herr Bengtson
vid behandlingen av punkten 41.

Reservationer

1) vid *punkten 3* (Socialattachéer) av herrar *Svärd, Kaijser, Staxäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I likhet med motionärerna anser utskottet, att de arbetsuppgifter som ankommer på socialattachéerna bör ombesörjas av den ordinarie utrikesrepresentationen såvitt avser socialpolitiken och av arbetsmarknadens parter i den mån arbetsuppgifterna gäller arbetsmarknadsförhållanden. Förordnandena för de två socialattachéerna bör därför upphöra fr. o. m. den 1 juli i år. Något anslag för ändamålet bör således icke anvisas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 336 och II: 399, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

2) vid *punkten 6* (Socialstyrelsen: Avlöningar) av herrar *Svärd, Kaijser, Staxäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 336 och II: 399, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5, som börjar med »Departementschefens förslag» och slutar med »inte biträda», bort ha följande lydelse:

»Statens organisationsnämnd har framlagt förslag till omorganisation av socialstyrelsens nykterhetsvårdsbyrå. I likhet med departementschefen tillstyrker utskottet att detta förslag lägges till grund för beräkningen av personalbehovet för byrån. Utskottet biträder även departementschefens förslag beträffande de högre tjänsterna på byrån, däribland en psykologtjänst i Ae 24. Att såsom föreslagits i motionen II: 517 föreskriva en begränsning i fråga om sistnämnda tjänst till att enbart avse nykterhetsvårdsbyråns behov anser utskottet dock inte lämpligt. Motionsyrkandet härom avstyrkes alltså. I fråga om personalorganisationen i övrigt för byrån innebär organisationsnämndens förslag en minskning med tre tjänster för byråsekreterare eller amanuenser, en kanslistjänst och fem biträdestjänster. Departementschefen har inte ansett sig kunna biträda detta förslag bl. a. med hänsyn till att nykterhetsvårdsutredningens väntade förslag kan komma att påverka byråns arbetsuppgifter. Utredningen har dock ännu inte avlämnat sitt betänkande och dess förslag torde inte kunna påverka byråns uppgifter under nästa budgetår. Enligt utskottets mening bör därför organisationsnämndens förslag till personalorganisation i denna del godtas. Anslaget skulle härigenom kunna minskas med 142 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

Statsutskottets utlåtande nr 5 år 1961

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 336 och II: 399, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 och utskottet förordat;

b) fastställa följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 714 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	40 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 475 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	998 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	67 000
	<hr/>
	Summa kronor 4 294 000;

c) till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 294 000 kronor;»

3) vid punkten 15 (Mödrahjälp)

a) av herrar *Svärd, Kaijser, Stazäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Den särskilda bidragsform som mödrahjälpen utgör har efter tillkomsten av moderskapsförsäkringen år 1955 fått minskad betydelse och alltmera blivit ett komplement till den allmänna socialhjälp. Starka skäl talar därför, såsom även framhållits av 1958 års besparingsutredning, för att mödrahjälpen överföres till att i likhet med socialhjälp vara en helt kommunalt finansierad hjälpform. Utskottet anser att en sådan ändring bör genomföras utan dröjsmål och biträder därför yrkandet i motionerna I: 336 och II: 399 om avslag å Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 336 och II: 399 samt i anledning av motionen II: 497, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag å motionen II: 120 avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

b) av herrar *Boman, Per Jacobsson, Edström, Malmborg*, fröken *Elmén* och herr *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka

den i motionen II: 497 föreslagna anslagsminskningen och att utskottets yttrande och hemställan därför bort ha följande lydelse:

»Mödrahjälpen har genom tillkomsten av moderskapsförsäkringen fått minskad betydelse. I förhållande till sin relativt begränsade omfattning kräver den emellertid betydande administrativa kostnader. En förenkling i den riktning 1958 års besparingsutredning föreslagit anser utskottet därför böra genomföras. Någon försämring av det hjälpbehov som mödrahjälpen avser att tillgodose torde enligt utskottets mening inte behöva uppstå genom en sådan omläggning. Ändringen bör med hänsyn till den kommunala budgetplaneringen inte ske förrän den 1 januari 1962.

För nästa budgetår erfordras anslag endast motsvarande medelsbehovet för andra halvåret 1961. Anslaget bör därför i enlighet med vad som förordats i motionen II: 497 anvisas med 3 000 000 kronor, vilket innebär en minskning med 3 000 000 kronor i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I:336 och II: 399 samt med bifall till motionen II: 497, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, och med avslag å motionen II:120 till *Mödrahjälp* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.»

4) vid punkten 16 (Mödrahjälpnämnderna)

a) av herrar *Svärd, Kaijser, Staxäng* och *Cassel*, vilka under förutsättning av bifall till den med 3 a) betecknade reservationen ansett att utskottet även bort avstyrka Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må med bifall till motionerna I: 336 och II: 399 ävensom i anledning av motionen II: 497, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevärande förslag.»

b) av herrar *Boman, Per Jacobsson, Edström, Malmborg*, fröken *Elmén* och herr *Gustafsson* i Skellefteå, vilka under förutsättning av bifall till den med 3 b) betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka motionen II: 497, såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 336 och II: 399 samt med bifall till motionen II: 497, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Mödrahjälpnämnderna* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.»

5) vid punkten 23 (Allmänna barnbidrag) av fröken *Elmén*.

6) vid punkten 32 (Ferieresor för barn) av herrar *Boman, Per Jacobsson, Edström, Kaijser, Virgin, Staxäng, Malmborg*, fröken *Elmén*, herrar *Cassel* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka yrkandena i motionerna I: 336 och II: 399 samt I: 431 och II: 512, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Antalet ferieresor har under senare år successivt minskat. Såsom framhållits av 1958 års besparingsutredning torde detta hänga samman med bl. a. inkomstutvecklingen i förening med behovsprövningen av reseförmånerna liksom även med förändringar i semestervanorna för berörda befolkningsgrupper. För åtskilliga grupper som tidigare varit beroende av detta stöd för sin ferievistelse torde detta behov numera ha bortfallit. För andra grupper åter kan de ifrågavarande förmånerna dock alltjämt innebära en förutsättning för ferievistelse. Utskottet kan i stort sett instämma i besparingsutredningens synpunkter. Såsom utredningen även föreslagit torde frågan om både ferieresorna och husmodersstipendierna böra upptagas till en förutsättningslös utredning.

Redan nu bör emellertid en höjning av egenavgiften för resorna kunna genomföras. Såsom motionärerna föreslagit, bör denna höjning utgöra 10 kronor. Den enskildes avgifter skulle därigenom komma att bli för ferieresor för barn 10 kronor vid resa till barnkoloni och 15 kronor vid resa till enskilt hem samt för ferieresor för husmödrar 10 kronor vid resa till semesterhem och 20 kronor vid resa till enskilt hem. De särbestämmelser som gäller för barn från flerbarnsfamiljer och för barn till ensamstående mödrar bör dock bibehållas oförändrade. De ändrade bestämmelserna bör gälla fr. o. m. den 1 juli i år.

De nu förordade ändringarna medför ett minskat anslagsbehov med 500 000 kronor när det gäller ferieresor för barn och med 200 000 kronor i fråga om ferieresor för husmödrar.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 336 och II: 399 samt I: 431 och II: 512, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) godkänna av utskottet förordade ändringar av bestämmelserna om ferieresor för barn;

b) till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.»

7) vid punkten 33 (Ferieresor för husmödrar) av herrar *Boman, Per Jacobsson, Edström, Kaijser, Virgin, Staxäng, Malmborg*, fröken *Elmén*, herrar *Cassel* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka yrkandena i motionerna I: 336 och II: 399 samt I: 431 och II: 512,

samtliga motioner såvitt nu är i fråga, och att utskottets yttrande och hemställan därför bort ha följande lydelse:

»I enlighet med vad utskottet anfört under nästföregående punkt bör bestämmelserna om ferieresor för husmödrar ändras fr. o. m. den 1 juli 1961.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 336 och II: 399 samt I: 431 och II: 512, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) godkänna av utskottet förordade ändringar av bestämmelserna om ferieresor för husmödrar;

b) till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.»

8) vid *punkten 34* (Bidrag till driften av semesterhem) av herrar *Boman, Per Jacobsson, Edström, Kaijser, Virgin, Staxäng, Malmborg*, fröken *Elmén*, herrar *Cassel* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att utskottets yttrande och hemställan därför bort ha följande lydelse:

»Utskottet anser, att ifrågavarande statsbidrag har så ringa praktisk betydelse för husmödrarnas möjligheter att bekosta vistelse vid semesterhem att ett bibehållande av bidragen inte är motiverat. Utskottet biträder därför de i motionerna framförda förslagen att bidragsgivningen skall upphöra. Något anslag för ändamålet bör följaktligen inte anvisas, varigenom en besparing med 480 000 kronor erhålles.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 336 och II: 399 samt I: 431 och II: 512, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

9) vid *punkten 35* (Stipendier för underlättande av husmoderssemester) av herrar *Kaijser, Virgin, Staxäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Såsom framhållits av motionärerna är stipendiernas belopp så små att de, även i de fall maximalt stipendium utgår, inte kan möjliggöra semestervistelse för en husmoder, då eljest ekonomiska svårigheter lägger hinder i vägen. Med hänsyn härtill och under åberopande av vad utskottet anfört under nästföregående punkt bör något anslag för ändamålet i fortsättningen inte anvisas. Därigenom erhålles en besparing med 1 000 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 336 och II: 399, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

10) vid *punkten 37* (Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar) av herrar *Boman, Per Jacobsson, Edström, Malmborg*, fröken *Elmén* och herr *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna II: 341 samt I: 451 och II: 515 och att därför

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 23, som börjar med »I motionen» och slutar med »icke påkallad», bort ha följande lydelse:

»I sin anslagsframställning avseende ungdomsvårdsskolorna har socialstyrelsen föreslagit inrättande av två rektorstjänster i Ae 26 vid Lövsta och Ryagården. Detta förslag har även tillstyrkts av såväl statskontoret som statens organisationsnämnd, ehuru statskontoret ansett att tjänsterna bör placeras i lönegrad 24. Departementschefen har inte ansett sig beredd att tillstyrka förslaget. Såsom framhållits i motionen II: 341 har det förelegat stora svårigheter att rekrytera chefsläkartjänsterna vid ifrågavarande skolor, framför allt därför att läkaruppgifter och administrativa uppgifter sammankopplats på samma befattningar. Till skolorna hänvisas ett synnerligen psykiskt skadat klientel, som kräver en intensiv medicinsk-psykiatrisk behandling. Det är därför angeläget att skolornas läkare helt kan ägna sig åt dessa uppgifter. En lösning av frågan på sätt socialstyrelsen föreslagit finner utskottet lämplig. Utskottet tillstyrker därför, att en rektorstjänst i Ae 26 inrättas vid envar av Lövsta och Ryagården.

Med anledning av vad i motionerna I: 451 och II: 515 anförts rörande en ungdomsvårdsskola eller specialavdelningar för alkoholskadade elever vill utskottet erinra om det allt större problem som dessa elever kommit att utgöra för skolorna. En utredning av dessa frågor såsom motionärerna föreslagit finner utskottet synnerligen angelägen.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionen II: 341

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ungdomsvårdsskolorna, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 samt utskottet förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för ungdomsvårdsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 078 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	406 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	4 869 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 235 400
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	160 000

Summa kronor 10 750 000;

- c) till *Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 10 750 000 kronor;
II. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 451 och II: 515 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kända vad utskottet anfört.»

11) vid *punkten 41* (Ungdomsvårdsskolorna: Personalutbildning) av fröken *Elmén*, som ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 443 och II: 516, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 26, som börjar med »Utbildningen av» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»Utbildningen av ifrågavarande personal sker f. n. i huvudsak inom varje enskilt vårdområde. Anslag för ändamålet är anvisade i särskild ordning för resp. vårdgren. Såsom framhållits av motionärerna skulle en samordning av grundutbildningen för den berörda personalen innebära väsentliga fördelar. Utskottet anser därför i likhet med motionärerna, att frågan om utbildningen av ifrågavarande personal bör upptagas till en skyndsamt utredning.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 443 och II: 516 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kända vad utskottet anfört angående utbildningsförhållandena för personal inom fångvården, ungdomsvården och nykterhetsvården samt övriga vårdområden med likartade uppgifter.»

12) vid *punkten 63* (Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar) av herrarna *Kajser, Virgin, Staxäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 343 och II: 397, såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Departementschefens förslag att beteckningen krisorganisationen skall slopas ansluter sig till vad utskottet föregående år uttalat i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 81. Förslaget biträdes därför av utskottet. I samband härmed bör emellertid såsom föreslagits i motionerna I: 343 och II: 397 en viss personalreducering kunna ske. Någon särskild anslagspost till tillfällig personal synes utskottet därför inte erforderlig. Anslaget bör därför kunna minskas med 408 000 kronor i jämförelse med vad departementschefen föreslagit.

Under erinran om att utskottet i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt framlagda förslag till vissa tjänsteförändringar och då utskottet i övrigt inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 343 och II: 397, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 040 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	56 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	4 125 100
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	75 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 971 900
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	131 000
<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>	
Summa kronor	8 400 000;

c) till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 8 400 000 kronor.»

13) vid *punkten 65* (Den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen: *Avlöningar*)

a) av herrar *Kaijser, Virgin, Staxäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 343 och II: 397, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 45 som börjar med »I enlighet med» och slutar med »och II: 397», bort ha följande lydelse:

»I enlighet med vad utskottet anfört under punkten 63 tillstyrkes förslaget om att beteckningen krisorganisationen utgår. I samband därmed bör emellertid såsom förordats i motionerna I: 343 och II: 397 en viss reducering av personalen kunna ske. Någon särskild anslagspost för tillfällig personal bör därför inte upptagas.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I:343 och II: 397, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingen,

som föränledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	10 566 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	296 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	12 765 000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 602 600
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	525 600
Summa kronor	31 758 500;

c) till *Den offentliga arbetsförmedlingen och sjömanshusen*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 31 758 500 kronor;»

b) av herr *Staxäng*.

14) vid *punkten 68* (Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder)

a) av herrar *Kaijser, Virgin, Staxäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 343 och II: 397, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 49, som börjar med »En bedömning» och slutar med »innevarande budgetår», bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till konjunkturläget bör en minskning av anslagsbehovet för beredskapsarbetena kunna ske. Härför talar även den omständigheten att yrkesutbildningen av arbetslösa fått större omfattning. I likhet med vad som anförts i motionerna I: 343 och II: 397 bör det av departementschefen beräknade medelsbehovet kunna minskas med 50 milj. kronor.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 343 och II: 397, såvitt nu är i fråga, till *Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av

230 000 000 kronor, därav förslagsvis 80 000 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;»

b) av herrar *Ivar Johansson, Bengtson, Svensson* i Stenkyrka och *Andersson* i Knäred, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 442 och II: 499 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 49 börjar med »I anledning av» och på s. 50 slutar med »avstyrkes således», bort ha följande lydelse:

»I anledning av vad som uttalats i motionerna I: 442 och II: 499 samt II: 345 vill utskottet framhålla, att den väsentligt ökade geografiska rörligheten bland arbetskraften har gjort motiven för att kommunerna skall bidra till omskolningskurserna väsentligt svagare. Någon skyldighet för kommunerna föreligger ej att lämna bidrag. Omskolningskurserna torde ofta starta, innan arbetsmarknadsorganen vet, om kommunerna kommer att bidra eller ej. Om kommunerna vägrar bidrag får arbetsmarknadsstyrelsen använda sig av dispensrätten och betala hela kostnaden med statsmedel. Den av departementschefen föreslagna utvidgade dispensrätten torde därför i realiteten betyda att kommunbidragen ytterligare väsentligt minskar. Utskottet anser därför att det lämpligaste är att helt slopa kravet på kommunbidrag. Någon uppräknings anslag på grund härav synes ej behöva ske.»

dels ock utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 442 och II: 499 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kända vad utskottet anfört angående slopande av kommunernas andel i kostnaderna för utbildningsbidragen till arbetslösa m. fl.»

15) vid *punkten 73* (Bidrag till vissa omskolningskurser m. m.) av fröken *Elmén*.

16) vid *punkten 78* (Byggnadsforskning) av herrar *Kaijser, Staxäng och Cassel*.

17) vid *punkten 84* (Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken) av herrar *Boman, Per Jacobsson, Edström, Kaijser, Virgin, Staxäng, Malmberg*, fröken *Elmén*, herrar *Cassel* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I likhet med motionärerna anser utskottet, att bosättningslåntagarna bör bidra till kostnaderna för låneförvaltningen genom en förvaltningsavgift. Denna bör avpassas så att riksbankens kostnader för härmed förenade bestyr blir täckta. Något anslag för ändamålet bör alltså inte anvisas. Därigenom erhålles en besparing med 260 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 230 och II: 338

- a) medge riksbanken rätt att påföra bosättningslåntagare förvaltningsavgift enligt av utskottet förordade grunder;
- b) avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»